

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hátra 3 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hátra 3 k. 40 f.

HIRDETESEK:

4-hasábos pont sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemen
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 962.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József tőrcsög-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 164.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, július 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A magyar Robinsonok.
- A polgári iskola építése.
- A végrehajtási novella ellen.
- Kész! Mehet!
- Építik a gyermekkórházat.
- Aradmegyéből — Amerikába.
- Önagysága fürdőzik.
- A tanító ur nádpálcája.
- A galnafluvásár.
- Megszöktetett milliomosné.
- Hét nap hangulata!
- Az első nyári pofon.
- Igazgatóváltás a Nemzeti Színházban.
- Leleplezték egy névtelen levéllíró.
- Tárca: A királyok adósságai. — A. titok.

A magyar Robinsonok.

Arad, július 18-14

Az aradi gyerek már az elemi iskolában megtanulja, mi a nap, mi a hold; megtanulja, hogy öt földrész van s a jó tanuló térkép nélkül is megmondja, milyen tengerek határolják Amerikát, Afrikát. És e gyermekek között akárhány nem látta még Kurticsot sem. De mi ez a pesti gyerekhez képest! Ott százával található az olyan iskolásgyerek, aki még nem látta a Dunát, nem ismer egy hidat sem, legfeljebb a képes levelezőlapokról. A háziállatok közül látásból sem ismeri például az ökröt, a juhót, sőt egynémely szárnyast sem.

Szellemesen vázolta pár évvel ezelőtt Herczeg Ferenc egy csevegésében, hogy a középiskolai tanuló éveken át hogyan biflázza a botanikát, az ásványtant s mikor

letette az érettségét, nem tudta az iskola udvarán levő fák és növények nevét, sem azt, hogy miféle kőből vannak azok a lépcsők, amelyeken nyolc éven át járt föl osztályába. Ez a világitás pedig nem is túlzó. Maguk a tanférfiak hányszor panaszkodnak, hogy a tanítás minálunk mily kevésbé gyakorlati és hogy a generációk mennyire megérik az életben ezt a hiányt.

A szemlélet, a tapasztalás a tanításuk eredményének legelső és mellözhetetlen garanciája: ez ma már közhely: tudja mindenki, aki a nevelés és tanítás mesterségének csak legelemibb részéhez is konyit. A szemlélet és tapasztalás leggazdagabb forrása pedig a világlátás, az utazás, ami gyermeknek és felnőttnek egyaránt bővíti a látkörét. A legegyszerűbb parasztleány, vagy leány, mikor a katonaságtól, vagy cselédsorból évek múlva hazakerül: mintha kicserélték volna, annyira megváltozott. Nem jártak pedig azok iskolákba, nem látogattak muzeumokat, műtárlatokat, nem olvastak könyveket (hisz esetleg irástudatlanok is); látkörük, világnézetük, összetettebb gondolkozásuk révén mégis csakhamar kiemelkednek a lakosság zöméből, amelynek „gondolata sem jár a falu határán túl.” S ezek a „világlátott” kiszolgált katonák, vagy idegen helyeken megfordult cselédek képviselik gyakran a falu lomha, mozdulatlan szellemében a modern áramlatokat.

A természet és összes produktumainak ismerete: ez az emberi tudomány legértékesebb része, erre vezethető vissza az is, hogy a természettudomány ma már

vezérszerepre jutott s minden egyéb tudományok alapjává lett. A természet természetményei, kezdve az emberen s végig haladva az összes állatokon, fűvön, fán, kövön, vizen, levegőn és minden egyben, amit érzékeinkkel fölfoghatunk: ezek a tudományra, tapasztalásra szomjas léleknek legértékesebb forrásai. Az elme kifárasztása, a lélek enerválása, az idegek megőrlése nélkül tanul mindenki a tudományok nyitott könyvéből: a természetből, az intelligencia bármely fokán álló egyén és a vérmérséklet bármely fokozata, mind megtalálja benne a magáét, amit fölfog, észrevesz, megjegyez, sajátjává tesz, anélkül, hogy belefáradna. Sőt, üdül belé!

Hogy az ifju korban tett utazások mily fontosak a tanítás és nevelés szempontjából, arra klasszikus módon mutatott rá Apponyi Albert gróf, aki minisztersége kezdetén egy rendeletben megengedte, hogy az iskolák a beiratás alkalmával kirándulási díjat szedhessenek minden tanulótl s az így létrejött alapból segítsék a szegény tanulókat, hogy az évközben rendezett kirándulásokon részt vehessenek. A minisztérium egyébként is azon van most, hogy a tanárok felügyelete alatt rendezett iskolai kiránuulások minden iskolában meghonosíttassanak s e törekvés eredménye a legutóbbi két év folyamán határozottan tapasztalható.

S most mégis oly miniszteri rendelet látott napvilágot, amelyet sok látnivágyó diák szomorúan fogad. A kultuszminiszter meg akarja akadályozni azokat a merész

Királyok adósságai.

*

Az *Aradi Közlöny* mai számában megírta: milyen keservek között hagyta el most országát *Amália* portugáliai anyakirályné, aki a királyi család adósságainak fedezésére néhány millió korona előleget kért a portugál parlamenttől. A közönség ne gondolja azt, hogy csak a boldogtalan *Amália* királynénak voltak és vannak adósságai. Az európai uralkodók közül nagyon sokan küzdöttek és most is küzdönek az adósságokkal.

A Newyorkban megjelenő *Cosmopolitan Magazine* legutóbbi számában *Fall* Wycollar érdekes leleplezéseket ír földünk egyik-másik hatalmasának rejtett dolgairól. Apró és nagy adósságokról, a melyeket fiatal korukban csináltak és jó barátokkal fizetettek ki, vagy a melyekkel a trónon is nehezen küzdenek, akár csak a prózái polgárember, a ki tovább nyujtózódik, mint a meddig a takaró ér. Előbb a híres koronás alperesekre mutat rá, mint például a legutolsó nápolyi királyra, a ki több ízben minden ezüstjét elzalogosította Londonban. Milán, míg a trónon ült, is többször zálogosította el koronájának egyik-másik kincsét a bécsi zálogházakban, hogy kártyaadósságát kifizesse. Sőt a szerző szerint politikai okokból két ízben a mi uralkodónk váltotta ki a zálogba tett drágaságokat. A marokkói szultán néhány hónap előtt küldte el koronája ékszereit Londonba, hogy sürgősen pénzt kaphasson.

Izabella, Spanyolország volt királynéja nemcsak a gyémántjait, hanem egy pár Velasquez-féle ősi képét is kénytelen volt többször elzalogosítani. A párisiak abból értesültek az öreg királyné pénzbeli állapotáról, hogy vajjon párizsi palotájában a falon vannak-e a mesteri képek vagy sem. Tréfálkozott is ezen a dolgon és azt mondta egynéhányszor, hogy a lefestett királyok igazán nagyon értékesek, mert sokszor megmentették a párizsi palotát.

Talán egy uralkodó sem szenvedett többet az adósságok miatt, mint *VII. Edvárd angol király*, bár most egy garas adóssága sincs. Ezt az irigylésre méltó állapotot azonban három urnak köszönheti, a kiknek neve: Farquhar lord, Esher lord és Cassel Ernő lovag. Az angolok királyát nagyon szűkmarkuan nevelték. Cornwalli birtoka jóformán semmit sem jövedelmezett és amikor megházasodott, ő rá háruult a reprezentálás összes terhe. Az öreg Viktória királyné visszavonult élete miatt ő volt a középpontja az angol arisztokratáknak. Jövedelme ekkor két millió korona sem volt, a kiadások pedig kirugtak annyira, mint a mennyinek fedezésére a tizenöt millió koronás civillista szolgál. A trónörökösnek kisebb jövedelme volt mint a gazdagabb angol mágnásoknak, *Devonshire*, *Bedford*, *Westminster*, *Sutherland*, *Buccleuch* és *Northumberland* hercegeknél, *Derby*, *Dudley* stb. grófoknak. A velszi herceg ilyenformán hamarosan elmerült az adósságba és a Rothschildok egyszer csak megsugták neki, hogy képtelenek többet előlegezni. Két ízben a

miniszterek sürgetésére a királyné hozzájárult, hogy a parlamenttől kérjenek segítséget. A trónörökös minden adósságát azonban nem sikerült teljesen rendezni.

Ekkor jöttek az ugynevezett jöltevők, akik hazafiságból és társadalmi becsvágyból a trónörökös rendelkezésére adták bőséges erszényüket. Ezek egyike volt Mackenzie Jakob lovag, a ki pénze nagyobb részét Indiában előbb mint kalapos-mester, később mint indigó-ültetvényes szerezte. Többek közt egy pompás kastélyt vett Windsor közelében, csak azért, hogy rendelkezésére bocsássa fenséges barátjának az ascoti versenyek idejére, mert Viktória királyné annyira megszorította a windsori palota használatát, hogy a trónörökös nem használhatta Hirsch báró is ezek közé a jöltevők közé tartozott. Az angol udvari pletyka szerint 1888-ban a velszi herceg olyan financiaális zavarok közé került, hogy Frigyes német császárhoz fordult. A császár ki is segítette a trónörököst, de az angol arisztokráciánál rettenetes visszavetést szült ez a tranzakció. Vilmos császár mielőtt trónra lépett, vissza is követelte a pénzt és ebből a dologból sok személyes surlódás származott a két koronás férfi között. Az angol trónörökös végre is csak *Hirsch* báró közbenjöttével tudta kifizetni ezt a kinos tartozást és állítólag soha nem felejténé el azt a bánásmódot, amit unokaöccsétől és a berlini hatóságoktól kellett kiállania. *Hirsch* báró hirtelen meghalt, mielőtt a velszi herceg tartozása rendeztetett volna. Ekkor lépett elő *Cecil Rhodes*

vállalkozásokat, amikbe az ambiciózusabb ifju vág bele: hogy utra kél és felügyelet nélkül, maga járja be a „világot,” — még pedig gyalog. Teljesen igazat kell adnunk a miniszteri rendelet indokolásának, mikor arra hivatkozik, hogy az ilyen vírándulások sokszor közönséges csavargássá fajulnak, de ezt a világszerte divatos diákszokást talán mégsem kellett volna ilyen ridegen kiírtani.

Az ilyen lélek fantáziáját ne verjük békóba. A diák, aki Robinsont elolvassa és próbára szeretné tenni az ő erőt, tapasztalatokkal gazdagítani fogékony lelkét: tervének kivitelében ne találjon ily kegyetlen és leküzdhetetlen akadályra. A gazdag gyerek megkapja otthon a csomó pénzt és elindulhat vele. A szegény — igaz, ne kolduljon; de keressünk inkább módot, hogy ő is bebarangolhassa az ismeretek leggazdagabb tárházát, a természetet.

Ha államsegélyt adnának a jó erkölcsű és szorgalmas, tehetséges, de szegénysorsu diáknak: a kérdés megoldásának még ettől a módjától sem kell okvetlenül visszarettenni. Annyi az egész, hogy évente bizonyos számú szegény tanuló bizonyos összegű állami segélyt kapna. Rá tudnánk mutatni a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésében jó nagy tételekre, amelyek határozottan a gazdag gyermekek nevelését szolgálják s csöppet sem volna nehéz kisütni, hogy igenis a szegény gyermekek iskoláinak rovására. Ha egy büdzsében luksuszra istelik: teljék erre is.

F. M.

A fogyasztási adószaktanácsok. A hivatalos lap mai száma közli a sór, szesz, ásvány, olaj és cukortermelés megadóztatásával megbízott fogyasztási adószaktanácsokra vonatkozó új szervezési szabályrendelet értelmében szükséges feladatközeget, az elnökök s az egyes szaktanácsok kinevezését.

A polgári iskola építése.

Kik pályáztak?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

A második polgári iskola építésére kiírt pályázat ma délután négy órakor járt le. A gazdasági szék Lőcs Rózsa gazdasági tanácsnok elnökiésével tartott ülésében bontotta fel a beérkezett ajánlatokat s vette jegyzőkönyvbe azokat. Az aradi iparosok elég szép számmal vettek részt a pályázatban. Harminchat vállalkozó jelentkezett, ezek legtöbbje azonban csak egyes munkákat hajlandó elvégezni. A pályázat ugyanis tíz csoportba osztotta az épületen végzendő munkákat s ez ismét azért történt, hogy a kisiparos is keresethez jusson.

Az iskola-építésnek összes csoportjaira Szántay Lajos, Steiner József és Tabakovics Emil, meg Frick József műépítészek pályáznak. A gazdasági szék a pályázatokat átadta a mérnöki és számvevői hivatalnak átszámítás céljából s ez az augusztusi közgyűlés elé terjeszti javaslatát a vállalatba adhatás végett.

Az alább közölt kimutatás tünteti ki: kik és milyen feltételek mellett pályáztak a munkákra.

Bádogos munkára:

Diamant Jenő	2509	kor.	89 f.
Hannauer M.	2565	"	84 "
Mártonffy Viktor	2642	"	75 "
Kohn József	2867	"	78 "

Szerelő és vízvezetési munkára:

Nagy Adolf	10761	kor.	60 f.
Scheibel Vilmos	9530	"	02 "
Kohn József	10615	"	20 "
Guttmann József	9658	"	88 "
Schäffer Richárd	10508	"	32 "

Acs munkára:

Román Róbert	16072	"	02 f.
Vlasi István	22324	"	70 f.
Kocsis Lajos	21525	"	55 "
Probst Mihály	21302	"	72 "

Mázoló munkára:

Bisám Gyula	2477	kor.	97 f.
Brauner Vilmos	1872	"	84 "

Glück József	5278	kor.	
Czeiler István	2694	kor.	90 f.

Festő munkára:

Bräuner Vilmos	1816	"	— "
Schmidt Lajos	1458	"	— "

Lakatos munkára:

Juhász István	13740	"	70 "
Pankov Viktor	13174	"	60 "
Stoll Béla	11746	"	— "

Aasztalos munkára:

Krenner János	23235	"	05 "
Sebessy Ferenc	2245	"	— "
Czeiler és Szathmáry	24540	"	77 "
Kenderessy és Paladics	23869	"	30 "

Úvegező munkára:

Szabó Albert	3816	"	16 "
Urbán Endre	4041	"	33 "

Kőfaragó munkára Mairovits Emil 14035 kor. 84 fill., cserepes munkára Mittner József 3882 kor. 02 fill., föld, kőműves, elhelyező és cement munkára Kocsis Lajos 161348 kor. 34 fill., föld, kőműves és asztalos munkára Maszny János 146941 kor. 29 filleres ajánlata érkezett be.

Az összes munkákra pályáztak: Tabakovics Emil és Frick József 260069 kor. 16 fillér. Szántay Lajos 271206 kor. 37 fillér és Steiner József 256802 koronával.

Az átszámítással a bizottság a jövő hét végére készül el.

A végrehajtási novella ellen.

Mozgalom az életbeléptetés elodázásáért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Az az elkészülés, a melyet az életbeléptetés előtt álló új végrehajtási törvény a kereskedők között keltett, élesen nyilatkozott meg azon az összejevel, a melyet az új törvény rendelkezéseinek ismertetésére az Aradi Kereskedők Köre tartott ma este. Az értékesletlen mintegy százötven kereskedő jelent meg, közöttük az Ujaradi Kereskedők Körének egy csoportja, Hackl Ignác elnök vezetése alatt.

és több barátja, akik lehetővé tették annak közzétételét, hogy anglia jövő királya semmivel sem tartozik a Hirsch báró hagyatékának. Azt nem tudja megmondani a szerző, hogy mi haszna volt a trónörökösnek azokból az üzletekből, a melyekbe a délafrikai kolosszus (Cecil Rhodes) tanácsára vejevel, Fife herceggel és Abercorn herceggel, főudvarmesterével együtt ment belé. A valóság az, hogy mikor a trónörökös hetedik Edvárd királlyá lett, tul volt terhelve adóssággal és mindenki várta a parlamenthez való előterjesztést a király adósságainak rendezése tárgyában. Tekintettel arra, hogy az ilyen előterjesztés, még ha elfogadják is, kellemetlen a királyi ház tekintélyére, jobbnak látszott az ajánlózó jötevők ajánlatait figyelembe venni. Az ajánlózó volt: Cassel lovag a nagy angol-német finanszié, a ki a hires nilusi gátat építette, Farquhar lord, a ki sok esztendeig vezérigazgatója volt egyik legnagyobb londoni banknak és Esher lord, a ki a Cassel cégnek egyik részese. A király rájuk bízta a háztartását és a civilista kezelését, ők pedig átve ték az összes tartozásokat. Takarékosággal, a haszontalan dolgok eladásával, ügyes beruházásokkal és amortizációs kölcsönökkel olyan sikeresen rendezték a királyi financiai állapotát, hogy a király tavaly nyár óta teljesen szabad az adósságtól és civilistája sincsen megterhelve. E férfiaknak lehet köszönni, hogy a király kijelentette trónralépése után a parlamentnek, hogy megelégszik elődje civilistájával és az államkincstárnak nincs semmi kifizetni valója. Annál nagyobb volt a meglepetés, mert mindenki tudta, hogy Vik-

tória királyné semmit sem hagyott a fiára, hanem mindent unokáinak kötött le.

Hires volt az adósságairól a megboldogult portugál király is, a kit a lisszaboni sajtó sokszor nevezett a nemzeti kincstár rablójának, a közpénzek tolvajának. Néhány év előtt Amerikába eladták az összes portugál korona-ékszereket. A vetelárat a király adósságainak fedezésére fordították. A portugál király civilistája valósággal igen kicsi volt és megterheltek különféle nemzeti muzeumok meg színházak főtartásával. Amália királynénak körülbelül háromszázhetvenötezer korona jövedelme volt, a mit föl is használt. De királynéi sorshoz ez gyöngye jövedelemnek bizonyult és a királyi pár sokszor volt kínos zavarban.

Leopold belga király most duskál a gazdagságban, de bizony nemrégiben, különösen a Kongó-vállalat elején, rettentő pénzügyi zavarokkal küzdött. Sok esztendeig a megboldogult Mc. Kinnon lovag volt Lipót király jötevője. Ugyszólván királyi fogadtatásban részesült a jó lovag, ha Brüsszelbe jött és a király sokszor rohant Angliába, sőt Skóciába is, hogy pénzt vagy tanácsot kérjen tőle, vagy hogy befolyásával az angol kormánytól baronneti címet eszközöljön ki jötevője számára. Kinnon halála után North ezredes, az angol salétromkirály lett Lipót jötevője. Ez a férfiú igen közönséges külsejű és magaviseletű volt. De a király elnézte minden furcsaságát s szívesen látta nemcsak Osztendében és Brüsszelben, hanem az Ardennes hegységben fekvő palotájában is, néha londoni barátjaival együtt. Vilmos császárnak trónörökös korában Douglas

gróf volt a jötevője. O neki is szűken mérték a pénzt trónörökös korában. Saját jövedelméből nem tudott volna lépést tartani azokkal a tisztekkel, a kiknek társaságában szolgált. A gróf, a ki egyik legközelebbi barátja volt, harc-hegységi bányából származó nagy jövedelméből sokszor kölcsönzött pénzt a trónörökösnek, a mit természetesen visszafizettek, mihelyt a trónra lépett.

A megboldogult Viktor Emánuel királynak is nagyon sok adóssága volt. Csak fia, Umberto tudta letörleszteni a rengeteg adósságot. Legnagyobb hitelezője volt Izmail egyiptomi kedive, aki nemcsak barátságból, de politikából is adta a pénzt, lekötöztetettjévé téven Európa egyik legbefolyásosabb uralkodóját. Mikor 1879-ben a kedive trónját vesztette, Európa összes királyi palotái zárva maradtak előtte, de Olaszországban királyi vendégszeretetre talált.

Miklós montenegrói fejedelem, aki apósa az olasz királynak, a szerb királynak és egypár orosz nagyhercegnek, soha sem volt adósság nélkül. Részint, mert fejedelmi udvart akart tartani, részint, mert szenvedéyesen szerette a hazárdjátékot. Viktor Emánuel, az elhunyt II. Miklós cár és Ferenc József császár több ízben részestültek abban a szerencsében, hogy kifizessék az adósságát. Azt is megtette a szerző szerint ez az uralkodó, hogy nagy summájú pénzes utalványokat intézett egyik-másik osztrák vagy magyar postahivatalra, ügynökeivel a pénzt felvettette, a montenegrói posta pedig nem tudta a pénzeket megtéríteni. Végre is észrevették a turpisságot és megtiltották a montenegrói utalványok kifizetését. A fejedelem sze-

Hegyi Albert, az U aradi Kereskedők Köre alelnöke üdvözölte a megjelenteket. Rámutatott az új helyzetre, a melyet a végrehajtási novella az adós és hitelező között teremtett, a mely legközvetlenebbül a kereskedő osztályt érinti. A kör kérése folytán Sugár Jenő dr. aradi ügyvéd vállalkozott a törvény ismertetésére.

Sugár Jenő dr. hosszabb, példákkal kísért érdekes előadásban ismerte meg az új végrehajtási novellát s az eddigi végrehajtási eljárással párhuzamba állítva, áttekintően mutatott rá a változásokra, a melyeket a jövő a jelenhez szemben hoz s a melyeknek első következménye, ugymond, a hitel megszorítása lesz. Mindazonáltal a kereskedőknek a legnagyobb rémületre nincs okuk, a minthogy az adósok is hiába ujjongának azon, hogy tartozásaikból megszabadultak. Tegédhatatlan azonban, hogy az eddig keletkezett követelésekkel szemben a törvény igazságszolgáltatást tartalmaz és ezek érvényesítése tekintetében, az átmenetre vonatkozólag a törvény nem tartalmaz elég világos rendelkezéseket. Végül azt az eszmét vetette föl, hogy — noha a törvény meghozatalánál végig megnyilatkozott a tendencia, hogy az minél sürgősebben életbelépjen, talán nem lenne céltalan, ha a kereskedők, iparosok, pénzügyesek érdekképviselettel széleskörű akció: indítanának az iránt, hogy a törvény életbeléptetése minél inkább elődraztassék.

A nagy figyelemmel hallgatott előadáshoz többen szólottak hozzá. Faragó Rezső, a kör titkára kiemelte, hogy a törvény meghozatala körül szinte lealázó módon nyilvánult meg az a tendencia, amely a kereskedőket és iparosokat ennél az öket élet-érdekeikbe vágó reformnál teljesen semmibe se vette. Így például a törvényjavaslatot még a kereskedelmi és iparkamaráknak se küldötték meg. Mégis, tekintettel arra a hatásra, amelyet ez a törvény országoszerint keltett a hitelezők és az adósok között, s amelynek meggyilkolásáról a kormánynak is tudomást kellett venni, — nem tartja teljesen céltalannak az utolsó órában való akció: s ezért ajánlja, hogy a kör, valamint a hozzá csatlakozó testületek keressék meg a kereskedelmi és iparkamarát: intészen sürgős fölterjesztést a kereskedelmi és igazságügy-miniszterhez a végrehajtási novellának minél későbbi életbeléptetése iránt.

Schwarz Zsigmond és mások hozzájárultak az indítványhoz, bár — mondották, a jelenlegi rendszer mellett, az eddig tapasztaltak után alig lehet kilátás arra, hogy a kereskedők száva figyelembe vétessék.

Hegyi Albert alelnök köszönetet mondott az előadónak és a megjelenteknek és az értekezletet berekesztette.

KÉSZ! MEHET!

Hétfőn megindulnak az autobuszok.

A városi tanács próbautazása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Az autobuszok megindításához a tanács ma tartott ülésében megadta az engedélyt. Hétfőn reggel fél hat órakor indul a Szabadság-térről az első kocsi, mely az új közlekedési korszakot nyitja meg Arad város történetében.

A tanács, sajnós, elfogadta Szathmáry Károly üzemigazgató javaslatát s megállapította, hogy ideiglenesen csak a Szabadság-tér és a vasúti állomás közti forgalmat bonyolítják le a gépkocsik. Azért határozott így, mert meggyőződött arról, hogy a sofförök még nem felelhetnének meg az egész forgalom követelte feladatnak. Augusztus elsejével szándékozik a tanács az összes megállapított utvonalakat az autobuszokkal bejártni.

A sofförök elégtelen számára való tekintettel a vállalat kénytelen egyelőre lemondani arról is, hogy a reggeli öt órakor induló táblás vonathoz és az éjjel tizenegy órakor érkező temesvári vonathoz a forgalmat lebonyolítsa. A kocsi torlódásokból származó veszély elkerülése végett kimondotta a tanács, hogy hetivásáros napokon és mindannyiszor, ahányszor azt a viszonyok megkövetelik a vonat felől a városba robogó gépkocsik az uttest bal oldalán elterülő aszfalt utat használják.

A jegyek ára.

A jegyeket illetőleg azt határozta, hogy gyermekbérletjegyeket is adnak ki négy korona havi árban. Minden bérletjegy kapható a városi pénztárban vagy a gépjármű igazgatójánál. Később egyes kereskedő cégek is fognak bérletjegyeket árulni. Az egyszeri uta-

sásra jogosító szakaszjegy ára tíz fillér, vonaljegy tizenhat fillér, a gáji vonalra husz fillér, átszállójegy huszonnégy fillér. 15 vonal-, 10 átszálló-, 12 gáji-jegy ára két korona.

A sofförök és kalauzok.

A polgármester ma nevezte ki a sofföröket és kalauzokat is a gépjármű igazgatójának előterjesztésére.

Kocsivezetők lettek: Kiss Imre, Butskó Béla, Tóth Lajos, Mészáros Gáspár, László Sándor, Bakó József és Sztóján Demeter aradi lakosok, akiknek évi 1200 kor. törzsfizetésük lesz és a menetben eltöltött szolgálat utáni kilométerenként egy fillért kitevő pótlétként, amelyet 1908. évi július hó 20 tól a városi házi pénztárból félhavi utólagos részletekben kapnak meg. Ezek az alkalmazottak a várostól nyerendő egyenruhát kötelesek viselni. A polgármesternek joga van a kinevezettek közül bárkit bármely mulasztás, vagy fizetési érdekből a szolgálatból azonnal indoklás nélkül elbocsájtani s ezen elbocsájtás miatt az elbocsájtott semmiféle kártérítési igényvel fel nem léphet, ellenben a kinevezettek szolgálatukat csakis a 15 nappal előbb eszközölt felmondásnak a polgármester által történt elfogadása esetén hagyhatják el szolgálatukat. A szolgálati kötelezettséget a városi gépjármű igazgató által közlendő szolgálati utasítás állapítja meg.

Kiss Imrét megbízták a polgármester a II-od gépjármű teendőik ellátásával és ezért 300 korona pótlékot s 300 korona lakbért kap.

Kinevezte továbbá ideiglenes kalauzokká: Baumann Rudolf, Högye Mihály, Vácán András, Zsigovits Imre, Zimbó Sámuel és Ecker Manó aradi lakosokat, akiknek 720 korona évi törzsfizetésük, valamint a szolgálatban eltöltött kilométerek után fél fillér pótlétkéntük lesz.

A tanács kéjutazása.

Ma este hét órakor a tanács, mint az autobusz üzemnek miniszterileg kirendelt hatósága, hivatalos szemle körutát tartott abból a célból, hogy megállapítsa, vajon van-e valami akadály a hétfőn megkezdődő üzembehelyezésnek. Megjelent: Varjassy Lajos polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Kádas Kálmán főjegyző, Lócs Rezső gazdasági tanácsnok,

mélyes közbenjárására Ferenc József király kifizette az osztrák és a magyar posta követelését és a tiltó rendeletet visszavonták.

Milán király titokzatos hirtelen lemondása 1889-ben azért következett be, mert az elhunyt cár egy furcsa csalását fedezte föl. A szerb király személyes kölcsönt kapott tőle, olyan földbirtokokat kötvén le, a melyek nem voltak az övéi és olyan házakat, amelyeket tehermenteseknek mondott, de a melyeket már előbb túlterhelt.

Ezeket a pikáns leleplezéseket a szerző a következő adomával végzi:

Frankfurtban 1863-ban volt a német szuverének kongresszusa. A fejedelmek egy külön szalonban voltak, és élénk társalgásukból egy kis jelentéktelen emberke belépésére mint talpra állottak. Csak Adolf, Schaumburg-Lippe hercege maradt ülve.

— Ki ez az ember, a kiért ezt a nagy komédiát csináljátok? — mormolta a hesszeni választónak.

— Hogyan, hát ön nem ismeri őt? — hangzott a válasz. — Ez Rotschild báró. Hadd ösmertessem meg vele. Talán csak nem akar ön az egyetlen lenni, a ki nem mond neki kegyesen Isten hozottat?

— De hát miért? — válaszolta Adolf herceg. — Mit törődöm én ezzel a fickóval? Nem tartozom neki semmivel.

Csak Adolf herceg volt az egyetlen az összes királyok, nagyhercegek, szuverén uralkodók között, aki ilyenformán mutathatta ki a maga függetlenségét a nagy bankártól

A titok.

I.

A korszón találkozik két hölgy.
Az egyik: Jó napot, drágám, jó napot.
A másik: Pá, szívem. Jé, de bájos az új tavaszija. Hol rendelte?
Az egyik: A Pórfinál. Tudja drágám, másutt nem érdemes dolgoztatni.
A másik: Mennyi volt?
Az egyik: Kétszáz korona.
A másik: Nem is drága. Micsoda csipkék, micsoda tollak...

Az egyik: A férjem lepett meg vele. Grünbergernének is nagyon tetszett. Képzeld csak, most jövök a Grünbergeréktől. Ott volt a vőlegény is. Valami van köztük, mert szomorúnak látszott. De kettőnk közt maradjon, drágám.

A másik: Ki? A vőlegény?
Az egyik: Dehogy. Az, hogy a menyasszony szomorúnak látszott.

A másik: Persze, hogy kettőnk közt maradjon. Pá, drágám, megyek, mert bevásárolni valóm van.

Az egyik: A viszontlátásra, szívem.

II.

A másik hölgy összetalálkozik a harmadikkal.

A másik: Csókollak lelkem, hogy vagy?

A harmadik: Kisztihand. Tőled nem is kérdezem. Pompás színben vagy. Milyen piros az arcod! Majd kicsattan.

A másik: Na ja, a levegő. Tudod, sokat járok most a levegőn. Ma is két órája sétálok és találd ki, kivel találkoztam? Aranyffynéval. Hahaha... Aranyffynén a tavalyi husz forintos kalapja volt és képzeld, azt mondta, hogy most vette Pórfinál kétszáz koronáért.

A harmadik: Az a nagyszélű?
A másik: Az, az. Az a dézsa a mosogató rongyokkal, meg a tollsöprűkkel. Kétszáz korona. Hahaha... De tudod-e, mi újság?

A harmadik: Kíváncsivá teszel.
A másik: Tudsz titkot tartani?
A harmadik: Na halld?

A másik: Jó, jó. Hát a Grünberger Zsuzsu meg a vőlegénye összeveszték. A vőlegény féltékeny a Zsuzsura. De ne add tovább.

A harmadik: Hova gondolsz? De sietek, mert vár az uram. Pá, drágám, pá!

A másik: Pá, csókollak.

III.

Harmadik, negyedik hölgy.
Harmadik: Hova asszonyom?
Negyedik: Jé! Maga az, édes? Éppen magához akartam felmenni. Már rég vágytam látni.

Harmadik: Nagyon kedves. Én is régen szerettem volna magával találkozni. Tudja, annyi mondani valóm van. Most beszéltem Szönyegnével. Ismeri maga azt a festett képű Szönyegnét? Tudja drágám, csak úgy lóg le a képéről a festék és beakarta nekem adni, hogy ő a levegőtől piros. Na ná, majd a levegőtől. De hallotta-e az újságot?

Negyedik: Melyiket?

Reicher Károly főügyész. Az autobusz remisben gyülekezett a társaság s 7 órakor a 8-as számú kocsiba szállott, mely nem fog szolgálatot teljesíteni s melynek elején ilyen feliratu tábla díszel:

RÜLÖN KOCSI

A hatalmas alkotmány sugva szakatolva gördült ki a Lovarda kapuján s a megengedett menetsebességgel száguldott klienc perc alatt a Kossuth Lajos-utcán át a temetőig. Utközben az üzemigazgató, hogy próbára tegye a kocsit vezetőt, többször hirtelen megállást jelzett a csengővel s a hatvan métermázsás gép alig két lépésnyi közön belül precízen megállott. Az ó temetőtől egész a pécskai utig teljes erővel repült az utósten; ez óriási erő dacára alig volt a rázása érezhető. A pécskai útra befordulva a vasut felé tartott. A pécskai uton messze-messze haladt a gépkocsi előtt a Gáj-ból jövő lövonat. Néhány pillanat alatt beérte a döcögő lövsjűt a töff-töff s csattogva-kattogva száguldott el mellette.

— Szél szárnyán repül el a jövő a sirba szálló mult felett — jegyezte meg Lócs tanácsos a kullogó lövasutra mutatva.

A vasuti állomáson a társaság egy lövonali kocsira szállott át s a Szabadság-térre vitette magát. Az átszállási időt beszámítva az óriási utat 25 perc alatt futotta be a két kocsi. A tanács megnyugvással konstata, hogy a gépkocsik teljesen kézen várják az üzemnyitást. A lovak annyira megszokták a benzinszagát és a kocsilármáját, hogy e részről nem kell kelemetlenségtől tartani.

Az autóbusz belsejében 16 ülő hely és hat állóhely van. Az állóhely rendszer nem jó, mert a padok közti szűk helyet nem tanácsos még álló utasok által is kitölteni. Mindenütt megszüntették a kösforgalmi eszközökön.

Az imperiálon 18 ember számára van hely. A kocsin tehát összesen negyvenkét ember fér el.

Hátfőn reggel már egyenruhába öltözött soffőrök vezeték az A. V. A. V. kocsijait, melyek tagadhatatlanul nagyvárosias színt hoztak Arad utcáira.

Harmadik: Megmondom, de csak úgy, ha megesküszik, hogy nem mondja meg senkinek.

Negyedik: Becsület szentségemre...

Harmadik: Hát nagy újság van. Grünberger Zsuzsunak a partija vissza ment. A vőlegénye megtudta, hogy a Zsuzsu szerelmes egy honvédhadnagyba és rögtön visszaküldte a gyűrűt. Na?

Negyedik: Hallottam! De ilyet?! Rohanok drágám, mert egyedül maradt a picim. Pá!

Harmadik: De senkinek...

Negyedik: Senkinek.

IV.

Negyedik, első.

Negyedik: Ez borzasztó. Tudod, nem merek hétről-hétre kimozdulni hazulról, hogy ezzel az utálatos Pityurinével ne találkozzak, és képzeld, ahogy ma kiteszem a lábamat hazulról, hát vele akadok össze. Észrevétlenül akartam mellette elsietni, de meglátott. Ez egy borzasztó asszony.

Első: Mért kerülöd?

Negyedik: Mert pletyka. Ha egy szót hall, tisztelesen felfújja. Hanem van ám, amit te nem tudsz.

Első: Micsoda?

Negyedik: Lemondanál a tavaszi kosztümről, hogy megtudhasd.

Első: De mit?

Negyedik: Hja ez titok. Nagy titok. Eddig csak ketten tudjuk. En meg Pityuriné.

Első: Ne feszíts kintpadra!

Negyedik: Kiváncsi vagy?

Építik a gyermekkórházat.

Augusztusban megkezdik. — A „Fehér Kereszt” kórházi bizottságának döntése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 18.

Az aradi gyermekkórház ügye gyorsan halad azon az uton, melyet *Andrényi Károly* nemeslelkű alapítványa nyitott meg. Csak néhány nappal ezelőtt számoltunk be arról a tanácskozásról, mely *Andrényi Károly*, *Károlyi Gyula* gróf főispán és *Leitner Ernő* dr. között volt és akkor megírtuk, hogy a döntést ebben az ügyben a *Fehér Kereszt* gyermekvédő egyesület kórházi bizottságának szombati ülése fogja meghozni.

Az egyesület kórházi bizottsága ma délután meg is tartotta ülését. Előzőleg azonban ma délben *Károlyi* főispán tanácskozott *Leitner* dr.-ral, az egyesület igazgató főorvosával és *Tabakovits* Emil műépítésszel, akit — mint említettük — felkérték tavalyi pályanyertes tervének kibővítésére. A főispán, *Leitner* dr. és *Tabakovits* átnézték a tavalyi tervet és megbeszéltek azokat a bővítéseket és reformokat, melyeket a kétszáz ezer koronás új alapítvány tesz lehetővé. *Tabakovits* terve, mely a várostól a Kossuth-utca és a Vágóhid-utca sarkán kapott telekre készült, csak 36 ágyra szólt. A délelőtti tanácskozáson megbízták *Tabakovits*ot, hogy a tervet *hatvan ágy számára* egészítse ki és módosítsa a következőképen:

A gyermekkórház állani fog egy egyemeletes főépületből; ebben lesz az ambulancia, az adminisztráció, a belgyógyászati és sebészeti osztály; egy külön nagy pavilonból, melyben szintén két osztály lesz és két kisebb pavilonból: a fertőtlenítő intézet és a hullakamara s laboratórium számára. A telek szépen parkirozva lesz és csinos kerítést kap. Az összes osztályokat a modern higiénia követelményeinek megfelelőleg rendezik be. Az építkezési költség 180—185 ezer korona lesz s így az alapítványból körülbelül 15.000 korona marad a felszerelésre is.

Első: Dehogy, csak tudni szeretném.

Negyedik: Egy föltétellel elmondom. Ha nem szól szíri róla egy mukkot sem. Még az uradnak sem.

Első: Egy mukkot sem.

Negyedik: Esküdj.

Első: Esküszöm.

Negyedik: Még jobban esküdj.

Első: Még jobban esküszöm.

Negyedik: Hát képzeld csak, a Grünberger Zsuzsu megszökött egy huszárezreddel, a vőlegénye pedig agyonlőtte magát.

Első: Ez borzasztó! Ez irtózatos! De mindjárt gondoltam, hogy történni fog valami, mert olyan szomorúak voltak tegnap mind a ketten. Szinte hihetetlen.

Negyedik: Pedig úgy van.

Első: Hah!

Negyedik: Mi lett? Egész belesápadtál.

Első: Odanézz.

Negyedik: Szent Isten! A Grünberger Zsuzsu meg a vőlegénye karonfogva.

Első: Es még nevetnek.

Negyedik: Olyan jó kedvük van, mintha nem is lőtte volna magát agyon a vőlegény és mintha a Zsuzsu nem is szökött volna meg a huszárezreddel.

Első: Tettetés az egész.

Negyedik: Persze. Bizonyosan ráunt az ezredes a Zsuzsura és visszaküldte.

Első: Csakis így történt. A Grünberger papa pedig felemelte a hozományt tízezer koronával és szent a béke.

Ebben megállapodva, elbucsznak.

Gong.

E terveket terjesztette elő *Leitner* dr. s *Fehér Kereszt*-egyesület kórházi bizottságának ma délutáni ülésén, melyen a főispán elnöklése alatt *Pogay* Lajos dr., *Instit. ris* István dr., *Bácskay* Béla dr., *Grossman* Emil dr., *Visky* Pál dr., *Sariot* Domokos, *Virág* Lajos, *Keller* Lajos és *Tabakovits* Emil vettek részt. A bizottság mindezekhez hozzájárult és megbízta *Tabakovits* Emil, hogy a terveket augusztus harmadikáig részletesen és pontosan dolgozza ki, állítsa össze a költségvetést, mutassa azokat be a főispánnak és *Leitner* dr.-nak és az építést kezdje meg már augusztus negyedikén.

Alig néhány hét múlva megkezdik tehát az aradi gyermekkórház építését. Az építést a *Fehér-Kereszt* egyesület végzi és a felépített s berendezett kórházat adja majd át a városnak. Az épület novemberig tető alá kerül és jövő év augusztusában nyílik meg. Ha az egyesület az építkezéssel és a berendezéssel készen lesz, a kórház további sorsa felett az *Andrényi Károly*lyal történt meg egyezés értelmében a városi közgyűlés fog dönteni és vagy átadja azt a város saját kezelésébe vagy pedig bizonyos városi szubvenció mellett továbbra is az egyesület kezeli.

Aradmegyéből — Amerikába.

Most készült el az aradmegyei kivándorlásról szóló féléves statisztika, amely azt mutatja, hogy a mult félévben hatszor annyi ember vándorolt ki Aradmegyéből Amerikába, mint az idén.

Nem kell már a kincses ujjvilág.

Arad, július 18.

Most készült el a félévenként készíteni szokott hivatalos kimutatás, mely Aradvármegye kivándorlási mozgalmáról számol be. E jelentés adatai rendkívül fontosságúak nemcsak Aradmegyére nézve, de az egész országra, mert élénk bizonyosságai annak az örvendetes változásnak, mely a magyarországi kivándorlás eddigi veszedelmes mértékének nagyarányu csökkenését mutatja.

A kivándorlás csökkenése a mult esztendő novembere óta kezdődött. Ekkor lett nyilvánvalóvá az Északamerikában kitört gazdasági válság, mely az odavándorolt munkások százazreit megfosztotta nemcsak remélt dollárától, hanem betevő falatjától is. A *Cunard Line* óriási hajói, melyek eddigelé csak az ujjvilág felé viték a magyar nép ezreit, most már Fiume felé szállították a reményben csalódott embereket. Megkezdődött a nagyarányu *visszavándorlás*, amely különösen márciusig ezrével hozta vissza a kivándorolt munkásokat.

Ennek az egész világ-gazdaságot megmozgató eseménynek hatásai élénken érezhetők Aradmegyében is. A mult esztendő első felében Aradmegyéből kerékszámban 2000 ember vándorolt ki Amerikába, ezzel szemben pedig folyó év január elsejétől június végéig mindössze háromszázötven ember ment ki. Még pedig:

Januárban	kivándorolt	91
Februárban	"	91
Márciusban	"	48
Áprilisban	"	44
Májusban	"	63
Júniusban	"	13

Hogy milyen örvendetes jelenség ez, azt maguk a számok mutatják. Magában

a mult esztendő januárjában több ember vándorolt ki Aradmegyéből, mint az idei év egész első felében. Összehasonlítva például ezeket az adatokat a szomszédos Torontálmegye kivándorlási adataival, azt látjuk, hogy az ottani statisztika is hasonló jelenségre mutat. Ott a mult év első felében kivándorolt 8000 ember, az idei felében pedig ennek csak *tizedrésze*: 813 ember.

Hozzá kell venni ezekhez az adatokhoz, hogy az Amerikától való visszavándorlás, bár a télnél kisebb mértékben, de még mindig tart. Más kérdés, azután az, hogy számíthatunk-e arra, hogy ez a változás állandó marad. Függ ez elsősorban a hazai viszonyoktól, de függ az amerikaiaktól is. Annyi bizonyos, hogy az elnökválasztás megtörténte némi nyugalmat fog teremteni Amerika gazdasági életében is és ez újból esábitó eszköz lesz a kivándorlásra. Ekkor már legjobb ellen-szere a kivándorlásnak a magyar gazdasági viszonyok erősödése lehet.

A zugbankár szökni akar.

Szaporodnak a följelentések.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 18

A bölcselovagok edzett nyakán egyre szorosabba húzódik a hurok, bár a vádtanács elutasító végzésének napján pillanatra szabadabban lélegzettek föl. A budapesti rendőrség azonban nem riadt meg a vádtanács határozatától, hanem fokozott erővel folytatja a nyomozást, hogy egyszersmindenkora lehetlenné tegye a zugbankároknak existenciákat tönkretévő manipulációt. Egy P. Pál rendőrkapitány Budapesten, Sándor László pedig a külföldön vezeti a vizsgálatot s hogy nem ered nénytelenül, annak az egyre szaporodó följelentések a bizonyítékai. Eddig a szorongatott emberek nagyrészt kiegyeztek a följelentők ügyvédjével, de most már annyira felgyűltek a panasok, hogy nem győzik a vesztés ügyfelek kielégítését. A kiegyezések helyett inkább a szökésre gondolnak s minthogy a rendőrség arról értesült, hogy a zugbankárok el akarnak párologni, megtett minden előkészületet a szökési kísérletek meghiusítására.

A rendőrség egyébként arról értesült, hogy az egyik bankár szökni készül. A szökési kísérletekről az ügyésséget is értesítették több névtelen levélben s az ügyésség felhívta a rendőrséget, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. A főkapitányságon már napok előtt kaptak hasonló figyelmeztetéseket és megtették minden intézkedést, hogy az esetleges szökéseket meghiusítsák.

A zugbankárok ellen egyre-másra érkeznek újabb följelentések s alighogy kiegyeznek a följelentést tevő ügyvéddel, már másik panasz előtt állanak.

Ilyen módon — ezt ők maguk mondják, — el kell pusztulniuk, mert annyi pénzük nincsen, hogy mindenkinek vissza tudják adni a pénzét, aki megbízást adott nekik és vesztett. Épen ezért az egyezéseket most már beszüntetik és megvárják a bíróság döntését.

A német konzulátus utján három újabb följelentés érkezett a budapesti főkapitánysághoz. Az egyik följelentést egy német orvos tette meg, aki arról panaszkodik, hogy 45 000 márkára rugó összekuporgatott vagyonát harácsolták el tőle.

Ennek az orvosnak az anyósa pedig husz-ezer márkát vesztett el a zugbankárok kezén

Egy másik följelentő negyvenháromezer márkáját siratja.

A Neumann- és Riab-cégre vonatkozólag úgy értesülünk, hogy a cég közel egy millió tőzsdei differenciákat fizetett ki és február 1-seje óta a céget teljesen likvidálták.

Két nap hangulatai.

★

Ősszel történt, szálló érés és a madarak távozásának idején, amidőn sejtelmes napnyugati szellők bolond elhatározásokba kergetik az embert; hogy büszkén, gögösen és felemelt fővel először indultam el a magam utján, vagy más szóval: először kopogtattam a csukott ajtón, amely mögött aktuális vélemények kínálóznak a megismerés, a hozzáértőknek frissen káprázó és illatosan, de szárazon, elköptatottan és ványadtan az erővel esett, dühös pöffeszkedőknek. — Megpróbáljuk, gondoltam ekkor, mert tele voltam illuzióval. Megpróbáljuk, az írott vélemény mindig billent egyet ide, vagy oda az általános felfogás érzékeny mérlegén, mert helyesen és bölcsen vagyon mondván, hogy: oldja meg mindenki saruját az írott szó csipkebokra előtt, mert jaj a hitetleneknek.

Nem tudom, de félek, nagyon kevés saru madzag kopott el az oldozgatásban, amelyet az én írott szavaim előtt követtek volna el és most felvonulnak előttem a közben elmúlt jó egynehány hónap eseményei, amelyek keservesen nyekeregtek avatatlan tollam alatt... Szent Kleofás, minő karaván! Simitgatnám, rendezgetném őket, de a gondolataim passzive rezisztálnak és örült khaoszban futnak össze mindama szerelem, öngyilkosság, sikkasztás, társadalmi korrupció, melyek kéthetenként írásaim alkalmából főfájást okoztak nekem.

A legtöbbje fölött már rég napirendre tért az újabb szenzációkra éhes közvélemény, ami megmaradt, vagyis ami reánk átszármazott belőlük, egy kevés tanulság, s egy kevés tapasztalat, amelyek teoriákon szűrődtek keresztül. Tapasztalat? Mi haszna? Istenem, én tele vagyok tapasztalattal és mindazonáltal, vagy épen azért, vagy — uram segits egy alkalmas kötőszót találni, holott nagyon tudom, hogy nyáridőben a közérdekű problémák olyanok, mint az Arad városi közigazgatás, nehézkesekek, kitanulmányozhatatlanok és élvezhetetlenek, mégis bevágom fejszémet a nehéz fába és amiről írok... on revient toujours, megint öngyilkosság, megint szerelem és megint a nagy kérdés: lenni, vagy nem lenni.

Tehát nyár van és meleg van. És egy olyan tény, melyet többször napjában kell konstatálnunk, s amely talán jó bevezetőül szolgálhat nekem, midőn a kis Frimm leány története felett verem a vészharangot. Mert tudva vagyon, hogy nyáron virágnak a róssa és a szerelem, ez a minden virágnál is rövidebb életű valami, amelyről csodás dolgokat regélinek a kiválasztottak, színes, fényes, s káprázatos dolgokat. Hogy napvilágon elvész a fénye és lekopik a színe, az nem baj, mert csak kevesen látják meg. A kik pedig azt hiszik, hogy nagy kedvem van a cinikust adni, azok csalódnak. Hogyne, hiszek én is tiszta, szent hiedelemmel, csak épen az örök, a nagy, szent mindenható érzésben nem hiszek. Jól tudom, hogy hevülnek az emberek és lángra lobbannak, de kihuny a láng és elpárolog a melegség felette rövid időn belül

és szonnal, mielőtt magasabb, azaz önző érdekek, így kívánják.

A kis Frimm Ibolya is okosabban cselekedett volna, ha szépen, nyugodtan az apja mellett marad — a fehér leányszoba ugyanis már nagyon sablonossá vált tartózkodási hely, ahol hamarosan s az ezreseire való tekintettel madárszárnyakon megjelent volna egy pocakos, de megállapodott existenciájú bácsi, a kinek karjai között felette nyugodtan bevezethetett volna a házasság csöndes révébe. És pár év múlva jót nevethe-et volt a gyerekes ábrándjain a nagy szerelem után, a minthogy így is kifogja nevetni saját magát, de félek, hogy végzetlen csendes sírással fogja a csalódásain fog szólni, mert lesz más siratni valója is és kétféle látni akkor, hogy a szerelem felette rosszul szuperál.

Történnék néha az életben olyan dolgok, melyek előtt fejcsóválva halad el a filozófus és megdöbbenve hallgat el a moralista. Nem a Frimm esetről beszélek. Kis leányok, akiknek elcsavarják a fejét kalandorok, vagy nem kalandorok, oly tul gyakran akadnak és különben igaz, az is megesett már, hogy fiatal jó módu, az élettől minden külső jóval felrubázott ember egy gyilkos pillanatban farkasszemet néz a revolvercsővel s a másikban már Charon csolnakján evez a tulvilág felé.

Hallgatag megdöbbenéssel vettem tudomásul a báró flu halálhírét és nem igyekeztem semmiféle okát keresni tettének. Csak sajnáltam, őt talán nem is, csak a hozzátartozóit, akik most sok-sok reménységgel szegényebbek lettek, aminthogy szegény volt maga a flu, tenger csalódás lelki szegénye. Mert jól mondja Weiss O. tó az ő aforizmájában: Az élet legkeserveesebb csalódásai a beteljesült kívánságok. — Egy kicsit furcsán elképzelhetetlen ugyan előttem, hogy egy huszonhárom éves fiúnak, ha a régiek teljesültek, miért ne lehetnének újabb kívánságai, de így volt, így kellett hogy legyen, a revolveres megoldás legalább ezt a magyarázatot adja.

Szomorú dolgok ezek, melyeket talán kár is volt felbreszteni a néma íróasztal papirosalmazán.

Még egy kis türelmet kérek, annyit csak, még időm lesz elkecseregni a kormány legújabb balfogása felett értvén a'atta a színház műveletet, a kultuszminiszter meggondolatlan cselekedete felett és afelett, hogy megint akadt egy látványos komédia, ahol szól a csörgőslipka a kordon mögötti népség vihogása közepette.

Egy színházzal kevesebb lesz a fővárosban, ez maga a tény s egy színház cigányvérű népségét megtrövidítették az ő fizetősükben. És most gyűléseznek, berszenkednek, szörnyen adják a bankot, hiszen szomoruan így uk van nekik, mikor megalkudni nem akarnak, csak hogy — és ez még szomorubb — győzedelmeskedni sohsem fognak. Mert bizonynyal úgy lesz az, ha nem is még ma, de két-három nap múlva, hogy a legkevélyebb köztük, mikor hangos szóval bistatja társait a kitartásra, a zsebére sapint és arra gondol, hogy mindez nagyon szép, de miből lesz ma vacsora és holnap ebéd és fűtől ő akkor a szolidaritásra. És méha hangon megszólal, midőn oldalogva távozik a balfenéken:

— Pénztárnok ur kérem csak egy szóra...

Oblátth Mariska.

Igazgatóváltás a Nemzeti Színház-ban.

Somló Sándort felmentették.

Utódja Tóth Imre lesz.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 18.

A budapesti Nemzeti Színház igazgatóválság előtt áll. Somló Sándornak, a jelenlegi igazgatónak távozása ugyanis már csak napok kérdése. A kultuszminiszterium már az utódra vonatkozólag is megállapodott Tóth Imre, a Nemzeti Színház eddigi főrendezője személyében. Ő lesz a Nemzeti Színház igazgatója a színház új hajlékában és már hetek óta igazgatói hatáskörrel végzi a színház összes teendőit.

Somló bukásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Az igazgatóválság hullámai már a tél közepén magasra csaptak. Folytonos támadások érték Somló Sándort, aki ellen az volt a legerősebb vád, hogy a magyar színműirodalom termékei elől elzárkózik és protekciós darabokat hoz színre. Akkor úgy látszott, hogy a támadások következtében Somló állása megrendült, midőn egyszerre elsimultak a botrány hullámai. Az igazgatóválság azonban nem szűnt meg, csupán eltolódott arra az időre, míg a Nemzeti Színház elhelyezésének kérdése végleges megoldást nyer. Most, hogy a Nemzeti új otthonát kapott és az átköltözés a Népszínházba legközelebb meg fog történni, ismét aktuális lett az igazgatóválság.

A kultuszminiszterium vezetőit ez ügyben az az intenció vezérelte, hogy számolni kell a Somló működése ellen megnyilatkozó közhangulattal, akár igaz alappal bír az, akár nem. Ilyen körülmények között befejezett dolog, hogy Somló Sándor néhány nap múlva távozik állásából.

Az igazgatóváltás tényéről Somló úgy értesült, hogy néhány nappal ezelőtt váratlanul hazarendelték külföldi útjáról. Somló ugyanis a Nemzeti Színház kapuzárása óta külföldön tartózkodott és az volt a terve, hogy az egész nyarat külföldi színházak modern vívmányainak tanulmányozásával tölti. A visszahívásra azonban sietve hazautazott és csak itt tudta meg, hogy állását rövid idő alatt át kell adnia.

Somlót nem köti szerződés az igazgatói székhez és ezért eleinte azt hitte, hogy véglegesítéséről lesz szó s e miatt rendelték haza. Megdöbbenve értesült azonban az ellenkezőjéről. Somló tegnapelőtt Lubló-fürdőre utazott és ott várja be az elbocsátásra vonatkozó miniszteri intézkedést. Felsőbb utasításra az igazgatói teendőket ideiglenesen Tóth Imre főrendezőre ruházta, aki ez új minőségében már funkcionált is, amennyiben tegnapelőtt a Nemzeti Színház részéről ő irta alá a Máderékkal kötött bérleti szerződést.

Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár, a kultuszminiszterium színészeti ügyeinek vezetője az igazgatóválságról a következőket mondotta:

— Már a tél derekán komoly formában foglalkozott a kultuszmi-

niszterium azzal, hogy Somló helyett más igazgatót állít a Nemzeti Színház élére. Mi nem kutathattuk azt, hogy a Somló ellen intézett támadások mennyiben jogosultak, de az volt az álláspontunk, hogy a Nemzeti Színház igazgatói székében olyan embernek kell ülnie, aki a közvélemény bizalmát is bírja. Ekkor azonban elodázódott a válság elintézése. Most, hogy a színház elhelyezésének kérdése megoldást nyert, természetesen felszínre verődött az igazgatóváltás ügye is és rövidesen ez is megoldást fog nyerni. Többet erről a dologról nem nyilatkozhatom.

A távozó igazgatónak eddig szerzett érdemeit hír szerint felsőbb helyen is méltányolják és Somlót már legközelebb kifogják nevezni a Nemzeti Színház örökös tagjává.

A tanító ur nádpálcája.

Tilos az ütés az iskolában. — Ezt mondja a nagytekintetű Kuria.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 18.

A jogegység érdekében érdekes határozatot hozott ma a kir. Kuria, amely kimondta, hogy a tanítóknak nem szabad az iskolában ütni. Az eset, mely a határozatot provokálta, a következő: L. T. magyarcsanádi tanító egy hét éves fiút, aki az osztályában rendetlenkedett, lefektetett a székre és egy nádpálcával háromszor alaposan ráhuzott. A kis fiu édesanyja a nebulót az orvoshoz vitte, aki két napi gyógyulást igénylő könnyű testisértés vétsége miatt följelentette a tanítót, akit a makói járásbíró 30 korona pénzbüntetésre ítél. A szegedi törvényszék megsemmisítette a járásbíró határozatát és a tanítót felmentette, mert „a könnyű testisértést házi fegyelmi joga gyakorlása közben követte el s ez a cselekménye a btkv. 318. §-a értelmében büntetés alá nem esik.” A koronaügyész a jogegység érdekében perorvoslattal fordult a kir. Kuriahoz és a legfelsőbb bíróság most kimondta, hogy a törvényszék törvényt sértett akkor, amikor a vádlottat felmentette.

Kétségtelen ugyan — ugymond a kir. Kuria a megokolásban, — hogy a tanító a tanításra és felügyeletére bízott tanítványai ellen az iskolai rendnek és fegyelemnek azok részéről való megzavarása esetén fegyelmi büntetéseket alkalmazhat, mert ezek alkalmazására való jogosultság nélkül a növendékek oktatásában és nevelésében álló hivatásának nem felel meg; az iskolai rendet és fegyelmet nem tarthatná fenn. A tanítót ezek szerint növendékeivel szemben bizonyos fegyelmi jogkör kétségtelenül megilleti s a fennálló törvények és rendeletek a tanítónak ezt a fegyelmi hatalmát kifejezetten el is ismerik. Amde ez a fegyelmi jogkör, melynek tartalma nem azonos a házi fegyelemre való jogosultsággal, a növendékek testi megfenyítésére nem terjed ki, annál kevésbé terjed ki a növendékeknek olyan bántalmazására, amelyből testisértés származik. A testi fenyték alkalmazása ugyanis a fennálló törvények és rendeletek intézkedéseibe ütközik. Nyilvánvaló ezekből, hogy a népiskolai tanító a tanításra és felügyeletére bízott iskolai növendékeivel szemben testisértést előidéző fenyték alkalmazására nem jogosult, hogy tehát tanítványának testisértést okozó bántalmazásával az őt megillető fegyelmi jogkört túllépi, a miből következik, hogy btkv.

318. §-ának az a rendelkezése, mely szerint a házfegyelemre jogosított személy által, annak gyakorlatában elkövetett könnyű testisértés miatt büntetésnek nincs helye, a népiskolai tanító által növendékön elkövetett könnyű testi sértés esetében nem alkalmazható.

AZ ELSŐ NYÁRI POFON.

Revolverrel sulyosbitva. — Atléta és bankhivatalnok afférje.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 18.

Megszoktuk minden kánikulában, hogy a flumel cápa mellé szenszáclóként egy csattanó pofon is sorakozzon. A nyár derekán vagyunk már, itt ott sárgulnak is már a lombok; visszafelé is szállingóznak a nyaralók, de az elmaradhatatlan pofon, amely hol Siófokon, hol Budakeszen, vagy Nagymaroson, vagy Verőcén bukkan föl, ez mintna meg sem születne már.

Végre tegnap este ez is megszületett. Nem messze Budapesttől, kint a ligetben, az Amerikai Park vendéglőjében, éjjeli pont féltizenkét órakor.

Ebben a vendéglőben többek között tilt feleségével Nagy Ferenc fővárosi tisztviselő, tartalékos hadnagy és az Athletikai Klub tagja. Ut és evett és nézte a szembe levő variété előadásokat közömbös figyelmével.

A dolog rendben is volt valahogyan így. De jött egy szenzációs szám: Havemann az 5 oroszánjaival. Ezt egy athleta sem nézheti hideg közönyt. Nagy Ferenc letette az evőeszközöket, abbahagyta a lassú falatozást, fölállt, hogy tüzetesebben láthassa izgalmas produkciót a szőke állatszelídítőnek.

Nemcsak ő állt föl azonban, hanem mindenki, aki jelen volt a vendéglőben. A jelen voltak között kíváncsiskodott Bleier Ferenc banktisztviselő és Havemann Rikárd az 5 tigrissel, oroszánjaival és párdncaival elvonta az ő figyelmét is. Odaállt véletlenül Nagy Ferenc mellé.

Ez udvariasan megszólította:

— Kérem tessék odébb állni, én is látni akarom a fenevadakat.

— Semmi közöm hozzá, hogy én mit akar látni, volt a rideg válasz.

— Ha nem megy el, azonnal ellököm.

— Ellök? Én azt látni szeretném!

— Nem látni, hanem érezni fogja, válaszolt az atléta és be sem várva Bleier replikáját, ígérete végrehajtásához látott. A fiatallembert derékon fogta és szépen, mint egy öltöző babát, elemelte a helyéről.

Bleier azonban visszaugrott, egy-két kelletlen megjegyzést is tett, erre aztán elcsattant az első ideo pofon. Nagy Ferenc adta, Bleier Ferenc kapta.

A pofon nagy csődületet okozott. Aki a telepen volt: publikum, büffélány, cigány, pincér, táncosnő, az mind egy csomóba gomolyodott és nézte a kipirult két embert.

— Ha hozzám nyul, vagy hozzám szól még, — kiáltotta Bleier — azonnal lelvöm és elvett egy fekete Browningot, ellenfele mellének szegezve.

A revolver láttára a publikum szétrobbant. Havemann fenevadjai félelmetesen ordítani kezdtek és Nagy Ferenc felesége elájult. Az inspekciós szobába vitték és itt térítette magához őt a telep orvosa. Hamarosan megjelent a rendőrség is és nyomban megindították az eljárást.

Bleiertől elkobották a revolvert, amelyről kiderült, hogy nem is volt megöltve. Csak úgy használta magánál ijesztőnek.

A pofon-ügy a telepen befejeződött. A rendőrségen fog majd folytatódni és a pofonon.

Megszöktetett milliomosnő.

Szenzáció a Riviérán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Minden nyár meghozza a maga szenzációját. Fiumében megjelenik a cápa, Siófokon elesattan néhány pofon és a minden nyarra szinte kijáró asszony, vagy leányszöktetés sem maradhat el. Egyszer szenzáció az eset, máskor kevésbé. A jelen esetben az előbbiről van szó. Egy magyar fiú — mint az *Aradi Közlöny* mai lapjában röviden jelentette — megszöktetett egy Mentonban, férje társaságában üdülő milliomos angol asszonyt. Növeli a szenzációt, hogy a fiatal ember igen jó budapesti családból származik és teljesen letörve származott el tőlünk Dél Amerikába, Buenos Ayresbe.

Az érdekes szöktetés részleteiről ma még ezeket jelentik:

Nagy feltűnést keltett két hónappal ezelőtt Mentonban *Bouche* Margit angol milliomosnőnek és férjének megjelenése. Az asszony maga volt a megtestesült szépség. A gyönyörű szőke haja, kékszemű, sugár szépség, aki minden nap beteges férje karján jelent meg a strandon, magára vonta a közfigyelmet. Közeledni azonban nem mert hozzá senki sem. A szép asszony hideg és tartózkodó volt mindenkivel szemben.

Nincs azonban olyan kemény jég, amely — hogy kissé poétikusan fejezzük ki magunkat, — a lány, tavaszi napsugár csókjának hatása alatt meg ne olvadna. *Bouche* asszony napsugara egy deli, feketeszemű magyar fiú volt. *Hirsch* Sándor, ez a neve a szerencsés fiatalembernek, módját tudta ejteni annak, hogy a szép asszony közelébe jusson. Egy ünnepély alkalmával bemutatták a szép asszonynak. Ez a regény kezdete.

A folytatása már a megszokott sablon. A triumvirátus: férj, feleség és házibarát nap nap után együtt voltak. Nagy volt közöttük az egyetértés mindaddig, amíg egyikük fölöslegessé nem vált. Ilyen esetben természetes, hogy nem a házibarát a fölösleges, hanem a férj, aki egy szép napon arra ébredt föl, hogy hű hitestársa eltűnt a lovaggal.

A kétségbeesett férj kutatott-keresett a hűtlen asszony után, míg végre két héttel ezelőtt ráakadt *Kalten-Lotgebenben*. Kinos jelenetek játszódtak itt le a házastársak között. A férj keserű szemrehányásokat tett a szökésért feleségének. Kérte, könyörgött neki, hogy térjen hozzá vissza, de az asszony erről hallani sem akart. Mikor látta, hogy minden igyekezete hiábavaló, beleegyezett a válásba, de csak azon feltétellel, ha *Hirsch* Sándor törvényes formák között feleségül veszi *Bouche* Margit asszonyt. Hogy *Hirsch* örömmel egyezett bele a dolog illetően megoldásába, azt fölösleges még csak meg is említeni. A férj visszautazott ködös hazájába, az asszony pedig lovagjával egyetemben Páris felé vette útját, ahol a Grand Hotelben vettek lakást és ott várják be, amíg a válópör befejezést nem nyer.

A szöktető lovag egyébként igen érdekes multu ember. Még néhány évvel ezelőtt Sebő, Aladár és Imre fivéreivel együtt huszártiszt volt.

A négy huszártiszt közismert alakja volt az előkelő társaságoknak. Sándor és Aladár bőkezűen szórták a pénzt, mindenhol megjelentek, ahol csak pénzt lehetett költeni. Sándor és Aladár egyébként az Országos Kaszinónak is tagjai voltak, ahol egyik éjszakát a másik után a kártyaasztal mellett töltötték el. Az esztendő legnagyobb részét azonban Spaa, Biaritz, Monte-Carlo, Ostende és más fürdőhelyeken töltötték.

Nagyon természetes, hogy ezt az életmódot nem győzték pénzzel. Sándor és Aladár kiléptek a hadseregből és vagyoruk utolsó roncsán az *Andrássy-ut* 125. számú ház eladási árából megmaradt négyezer koronával kimentek Buenos Ayresbe. Itt reklámvállalatot alapítottak, ami nagyszerűen be is vált, úgy, hogy tovább folytathatták a régi életmódot. Igen sokszor átrándultak Európába, ahol leginkább a tengeri fürdőket keresték föl. Ilyen kirándulás volt a mostani is, amely *Hirsch* Sándorra nézve meglehetősen nagy szerencsével végződött. Kapott egy gyönyörű szép asszonyt, akinek mellesleg néhány millió korona értékű vagyona van.

A gainai fiuvásár.

Borzasztó ügy esik Juhar Sündikével.

Arad, július 18.

Hoffmann Holmes, az aradi rendőrség kiváló hadnagya, egy titokzatos bűnügy számainak kibogozásával volt elfoglalva. A kiváló rendőrhadnagy azt volt hivatva kideríteni: ki lehetett az a betörő zseni, aki világos nappal, délelőtt fél tizenkét órakor a városházáról ellopta a mérnöki hivatalt? *Hoffmann* Holmes ép a tizenkettedik csomót bogozta ki az említett bűnügy számain, amikor a telefonhoz szólították.

— Itt *Hoffmann* Holmes, ügyelet-sherlock.

— Mi közöm nekem a Rözer-dülőhöz? Az a gáji rendőr-brigáda hatásköre alá tartozik.

— Nagyon hízeleg nekem. Tehát nem bánom, elvállalom az ügyet. Mi az eset?

— A doktor Juhar fia? Ugy-e, annak az apja városatyja.

— Én nem emlékezem, hogy rám szavazott volna, de az nem baj. Tehát nyomtalanul eltűnt, semmi jel, semmi fonál?

— Annál jobb. Az ilyen ügyeket szeretem. Legyen olyan kedves és mondja meg a doktor úrnak, hogy a gyermek reggelre odahaza lesz a szerényben, az ismeretlen tetteikkel együtt. Semmi köszönet!

A kiváló sherlock a kibogozatlanul maradt szálat átadta *Külföldy* Gusztáv alprefektusnak, ő pedig felcsatolta a csatabárdot, a mely az aradi rendőrtisztet a békés foglalkozása katonatiszttól megkülönböztette, fölrakta gallérijára mind a három rozettát és elhagyta a városházát.

Első utja a gyermekmenhelyre vezette, a hol benyitott a m. kir. állami főlelenc cellájába. Ez a mint az olvasók sejtene fogják *Karaffa* Alfonz, tartalékos zsebtolvaj és kora-züllött volt.

Karaffa éppen hanyagnul végigdől a párduebőr szőnyeggel leterített ottománon. Ujjai között egy füstölő Luxor t szorított, amelyet egyiptomi barátja, *Nestor* Gianaclis küldött neki. Szemei bágyadtan pillantotak fel a *Revue des deux Mondes* legutóbbi számából, a melynek olvasását abbahagyta.

Látványos, hogy a gyermekvédő liga és a rabsegélyző egyesület együttes működése milyen pompás életmódot biztosítottak az elzüllött gyermekek-

nek. A gyermekvédő liga különös gondot fordított *Karaffa* Alfonzra, akinek börtönbüntetés terhe alatt tilos volt a jó utra térni, mert különben a liga működésének legjobb alanyát veszítette volna benne el.

— Hogy sziveskedik lenni? — kérdezte *Hoffmann* Holmes.

— Hagyják, kedves barátom, igen rosszul megy a bolt. A múltkor öt forintot kerestem egy ujságtól, amiért meghagytam magam interjúolni; más keresetem nem volt. Most az impreszárióm tárgyalásokat folytat *Rónai* Xavér Ödönnel, a kávéssal, aki a tomboláján főnyereményül akar kitűzni. Némi differenciák vannak közöttünk.

— Barátom én egy jobb üzletet ajánlok magának.

— Reszéljen, hadnagyom, beszéljen, csak úgy, mintha otthon volna.

— Hát halgassa meg. A Juhar család...

— Melyik Juhar? ... Ahá, már tudom: kina ezüst evőeszközök, riglis ajtócsár, nyitorgó ruhaszagrény, szórakozott szobalány. Már volt szerencsém hozzájuk. Csak folytassa.

— A Juhar-család egy autobuszon utazott a Rözer dülőben, miközben a fiú, Juhar Sündikét eltűntették az autobusz im erialjáról.

— Nagyszerű. Ezt az ügyet magának szerkesztették hadnagyom. Fecseljen, drágám fecseljen.

— Mi sem természetes-bb, hogy én már biztos nyomon vagyok. A legutóbbi napokban egy rejtélyes ur szállt meg az *Ilegenek Névsora* című boltban. A vendégkönyvbe így írta be magát:

Naftali Hümér.

égetett pálinka-utazó

— A ki ilyen néven írja be magát, arról biztosra lehet venni, hogy az illető nem az, a mi, hanem porosz garda'iszt. Ugy is van az illető ifj. *Heulenburg* Ignac őrgrof, berlini főceromniásmester.

— Mit mivelne itt *Heulenburg* őrgrof?

— Kibeszélni hagyni. Olvasta, hogy a közel napokban tartják a *gainai fiú vásárt*?

— Nagyszerű, — most már értem...

— Világos. *Heulenburg* őrgrof a *gainai* fiuvásárra tart. Juhar Sündikét pedig *Undok* Léb fiú kereskedő ellopta az autobuszról és elvitte Gainára. Most már ott is vannak.

És *Hoffmann* Holmes a nagyobb hitelesség okáért be is mutatta a rajtot, a melyet a bűnügyről az *Intresszante Blatt*-nak előre készítettett és közlés végett beküldött.

— Most már az ügy bizonyos — mondta *Karaffa* Alfonz. Nem is kell folytatnia. Még ma este elmotorgok Gainára, holnap pedig Sündikének öltöztetve, megszöktetem *Heulenburg* őrgrofot. Sündikét én holnapután egy szivarskatulyába osomagolva, megfogja kapni.

A hadnagyot megkínálta egy pohár liga-malagával, az elszülőt gyermekek szokásos italával, aztán Karaffa a bokáit összecsapva, jelezte, hogy az audiencia véget ért.

Früccs.

Kis versek.

*

A soffőr.

Bűsölhet már utcákon, uton át,
Készhez kapta a soffőr diplomát.

Ámulva néli az utca-kölyök
Mert ur a bensin és a fék fölött.

Van abba' szin, van abba' hangulat
Hogy est a nevet hordja mind a hat.

A néniöl nem marad el a hatás
Vérébe száll a soffőr-hívatus.

A szoktetést se tiltja már hitte:
Hát hercegasszonyok — Ide, ide!

A Frimm-eset.

Csendes volt Pest s az éjszaka setét;
Mikor a Frimm leányt megsoktették.

Miért történt? Hát az a pletyka, nos:
Mivel a Frimm lány szép és vagyonos.

De annyiban a szokés nem marad,
Utóléri szülői akarat.

S kiált a lányra zord ítéletet:
„Egész eszü lány nyet nem tehet!

Kerekéből hiányzik egy kicsinyke:
Vissza a Frimm-be!”

R.

A két jómadár.

Elfogott kasszafurók.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 18.

Március végén és április elején három kasszafurás történt a fővárosban. Ismeretlen tettesek betörték Valentin Vilmos Sirkert-utca 3. szám alatti irodájába, ott a pénztárszekrényt három helyen megfúrták, de eredménytelenül kellett távozniok. Betörték a Wesselényi-utca 3. szám alatt lévő *Mázoló- és festőiparistület* irodájába is, a pénztárszekrényt megfúrták, de itt sem tudtak a szekrényvel boldogulni. Egy fiókból százharminc korona készpénzt vittek el.

A harmadik kasszafurás a Liszt Ferenc-tér 8. szám alatt *Huber és társa* vas-és csőraktárában történt. A pince falát kitérve, jutottak a betörők az üzletbe, a kasszát megfúrták, de munkájukban meglettek zavarva és megszöktek.

A nyomozás megindult és néhány héttel később a detektívek a Dob-utcában elfogták *Gazda* József többször büntetett és a fővárosból kitiltott betörőt, akinek zsebében olajos keztyűket találtak, zsebkönyvében pedig egy ugyanolyan betörőszerszám *Zsáku* rajzát, aminőt a tettesek a Huber-féle betörésnél a helyszínén felejtettek. Gazdát tagadása dacára letartóztatták és később beismerte, hogy a betöréseket és kasszafurásokat ő követte el *Petrák* József társaságában.

Petrák József hétszer büntetett betörő, akit hamarosan közre kerítették és aki azt is beismerte, hogy *Gazda* Kaposvá-

rott *Szilágyi* Alajos csemegeüzletébe is betört, onnan nyolcszáz korona készpénzt vitt el. Budapestre érve, 120 koronáért *Indrák* Pál gépésznél kasszafuró szerszámokat rendelt és ezután társával betörő körútra indult, de szerencsésük nem volt.

A rendőrség letartóztatta mind a kettőt.

A senki fia.

Talált gyermek a kisjenői főszolgabírószágon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Aradvármegye hivatalos közigazgatási lapjának mai számában különös tartalmu körzés jelent meg. A kisjenői főszolgabírószágot adja tudtul, hogy a főszolgabírószágnál egy hülye fiút őriznek most, akiről nem tudni: kicsoda voltaképen, hogy hívják és merre van hazája?

A körzés szövege a következő:

„4284—908. szám. Kisjenői járási főszolgabíró. Egy ismeretlen, 14 évesnek látszó hülye fiú, ki magát Gyurkovics Lajosnak mondja, de származási és lakóhelyére nézve megbízható adatokat bemondani nem tud, őrizet alatt van. Személyleírása: Termete növében, arca hosszús, szeme barna, szemöldöke fekete, orra s szája rendes, haja fekete, fogai épek, ruházata kék színű gépész subbony, kockás fakó nadrág, fekete szalaggal ellátott világos, u. n. matricz szalmakalap. Felkérem a hatóságokat, hogy személyazonosságának megállapítása esetén értesíteni sziveskedjék. Kisjenőn, 1908. július hó 17. Főszolgabíró.”

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a kisjenői rendőrök a község határában az erdőszélen bolyongani láttak egy lerongyolódott fiút, aki folyton vigyázott rájuk, amikor mellette elhaladtak. A rendőrök azt gondolták, hogy a fiú részeg és nem sokat törődtek vele. A fiú azonban utánuk kiabált:

— Eszedes urak, mért nem köszönnek nekem? Az én nagyapám nagyon nagy ur!

A rendőrök ez a különös beszéd figyelmessé tette és megkérdezték a fiutól, aki folytonosan röhögött rájuk:

- Ki vagy te?
- Én Gyurkovics Lajos vagyok.
- Honnan való vagy?
- Nem tudom.
- Talán Csermőre?
- Igen, Csermőre.
- Vagy Kisjenőre?
- Igen, Kisjenőre.
- Nem Buttyinba?
- De Buttyinba, — felelte a fiú, aki állandóan nevetett, ezután olyan mozdulatot tett, amit a kihágási bíró közszemérem ellen való kihágás kísérletének szokott deklarálni.

A hatóság emberei erre magukhoz vették a subancot és bekísérték a főszolgabírószághoz. Ott a szolgabírószágnál hivatalnokai faggatni kezdték az együgyű fiút, de okos és értelmes feleletet nem kaptak tőle. Mindig megismételte a kérdéseket s egyáltalán nem tudott felvilágosítást adni arról, hová való és kinek a fia? A községi orvos megvizsgálta és konstataálta, hogy az elméje nem normális. A főszolgabírószágnak, ha a most közzétett hirdetésnyre senki se jelentkezik, az aradi gyermekmenhelyre szállítatja a senki fiát.

Halálos kerékpárösszeütközés Aradon.

Egy halott, egy sebesült.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Csütörtökön adott visszhangot az *Aradi Közlöny* azoknak a panaszoknak, melyekkel a közönség szerkesztőségünket felkereste s elmondotta, hogy Arad utcai közveszélyesek. Közveszélyesek azért, mert mindenütt a — halál leskelődik a gyanútlanul járó-kelőre egy-egy eszeveszetten száguldó kerékpár alakjában. Sajnos, ez a megfigyelés nem volt tulzás. *A kerékpározásnak ma halottja van.* Egy fiatal családapa este hét órakor meghalt a kórházban, mert leesett a kerékpárról s agyrázkódás következtében ki is szenvedett. Ezzel néhány apró gyermek kenyérkereső nélkül maradt. Kerékpárkaramból történt a vaggongyár előtt s az összeütközés pillanatában az egymással szembe roppanó kerékpározók messze ivben és oly veszedelmesen repültek a kövezetre, hogy egyiknek az életébe került, a másikat súlyos sebesüléssel ápolják lakásán.

Az automobiloikat elnevezte az utca zsargonja: *száguldó embermészárszéknek.* Minek nevezzük mi a kerékpárokat, melyeknek gummi talpára vér freccsen. Melleg embervér. Reméljük, hogy a mai tragédia végre figyelmeztetni fogja a rendőrséget kötelességére. Tudniillik arra, hogy a kerékpárokat ne engedje féknélkül száguldani.

A végzetes kerékpárösszeütközés áldozatát *Levák* Antainak hívják, fényező volt a vaggongyárban. Ma délután két órakor két barátjának a társaságában, kerékpáron repült végig a pécskai uton s a vaggongyár felé tartottak. Mindhármán egykorban hajtották a keréket s mikor a gyár előtt a kapu felé akartak fordulni, szembe találták magukat a gyárból az utat felé teljes sebességgel kerékpározó *Gál* Ferenc mérnök-gyakornokkal.

A pécskai-ut töltés ut s a vaggongyár előtt mérsékelt sebése van. Ezen az esésen már nem lehetett fékezni, mert a természet törvényénél fogva is nagyobbodik rajta a guruló kerékpár sebessége. Gál szembekerült *Levák* kal. Kitérésre nem volt mód, mert tőle jobbra és balra szintén kerékpárosok voltak. A legrettenetesebb erővel hajtott egymásnak a két ember s az összeütközés következtében mindkettő merész ivben repült le a gépről. *Levák* eszméletlenül terült el a földön. Társai oda siettek hozzája, felemelték s bevitték a gyárba. Megkísérlettek minden élesztési kísérletet, de egyik sem járt eredménnyel. A rendőrségnek telefonon bejelentették a súlyos természetű balesetet s *Szecs-kovszky* Teofil rendőrhadnagy, ügyeletes rendőrtisztviselő ment ki a helyszínére, ahol *Tisch* Mór dr. tb. főorvos is megjelent s intézkedett, hogy *Levák* ot a mentők a kórházba szállítsák.

Levák nem is tért magához többé. Az orvosok konstataálta, hogy agyrázkódást szenvedett. Este hat óráig szenvedett s anélkül, hogy csak egy pillanatig is vissza nyerte volna eszméletét, kiszendvedt.

A rendőrség a szerencsétlenségénél jelen voltakat holnap hallgatja ki, hogy megállapítsa mennyiben terheli *Gál* t a felelősség.

LELEPLEZTEK egy névtelen levélíró.

Tegnap a Fejsze-utcában lelepleztek egy kétes hírű hölgyet, aki névtelen levelekkel földulta egy tisztességes házaspár családi békéjét. A nőcskét a szomszédok alaposan meglepézték.

Bűnhődés az intrikákért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Nem szoktunk dicséretet zengeni azokról, akik utcai látványokat okoznak. Nem kulturális állapot az utcai zenebana, mert minden vitás kérdésnek megvan a maga bírósága. Ez egyszer azonban szakitunk ezzel a felfogással s valljuk egész őszintén és leplezetlenül, hogy tapsot érdemelnek azok, akik a *Fejsze-utcában* olyan parázs verekedést rendeztek, hogy a bíróságnál lesz a folytatása. Mert a fejsze-utcai verekedés szenvedő hőse a legelvetemültebb emberi formába öltözött lények közé tartozik. A legzutább bűn elkövetésekor kapták tetten s a tettenérők egészséges emberi ösztöne az utca során rögtönítelő bíróságot rendezett. Helyesen tették, hogy azt, aki névtelen leveleknek az ablakon és ajtón való bedobálásával ifjú *Zsunkán* Sándornak és feleségének családi boldogságát földulta, alaposan helybenhagyták.

Zsunkán Sándor, aki egyik előkelő aradi kereskedői cég alkalmazottja, a legbékésebb egyetértésben élt az utóbbi hetekig fiatal feleségével. Soha a házastársak között még csak hangos szóváltás sem volt. Zsunkán saorgalmas, tisztességes kereskedő, felesége pedig a takarékos, dolgos asszony mintaképe.

Néhány héttel ezelőtt egy névtelen levelet kapott az asszony. A levél, itt reprodukálhatatlan kifejezésekkel írja le, hogy milyen életet él az ura. Elmondja, hogy egy utcai leány a szeretője neki, aki miatt a foglalkozását is elhanyagolja.

Az asszony nem mutatta meg a levelet férjének. Nem tulajdonított az ismeretlenség mögött rejtőző bujtogató szavainak fontosságát.

Néhány nap múlva, mikor éppen vacsoránál ültek, a nyitott ablakon át egy levelet hajított be valaki. Ez a *férjnek volt címezve*. Ebben az asszony volt megrágalmozva. Ugyanaz az író figyelmeztette Zsunkánt arra, hogy felesége kikapós, ferde utakon jár s feslett életet él.

Zsunkán komolynak tartotta a figyelmeztetést s ettől a perctől kezdve gyanakodni kezdett. A névtelen levelek egyre sűrűbben érkeztek. Volt olyan nap, hogy kettőt is becsempészett a sötét lelkű, a viharvető rágalmozó. Sikerkült kilesnie azt az időt, mikor a házaspár nem volt otthon. A férj az üslötbe ment, az asszony a piacra járt s ez alkalommal mindig kapóra jött a fiatal pár életének megrontására.

Zsunkáné az utóbbi napokban sokszor adta tanujelét asszonyi türelmességének. Férje lesette, kémekkel vette körül, de a fiatal asszony tűrte férje gyanakodásának ezt a formáját is. Sohansam említette ura előtt, hogy ő is kap leveleket s neki is lenne oka olyan jelenetek rögtönzésére, mint a milyenektől türelmetlen lett az élete.

Tegnap azonban betelt a mérték. Mikor a piacról hazajött, ismét levél várta. A levélíró felszólítja arra, hogy válják el urától, mert az ugyanis kijelentette neki, hogy csak néhány napig lesz vele egy fedél alatt s hozzá fog költözni, mert elhidegült neje iránt s őt szereti. Ezt a levelet megmutatta férjének. Zsunkán

csak ekkor vette észre, hogy milyen bünt követett el azzal, hogy hitelt adott a névtelen rágalmozásnak. Sirva kért bocsánatot nejétől s megígérte neki, hogy ha élete árán is, de kipuhatolja családi boldogságának feledőjét s leszámol vele.

A szerencse kedvesett a házaspárnak. Zsunkáné tegnap öt óra tájban távozott hazuról. Alig ment néhány lépést, mikor egy szürkeruhába öltözött fiatal ember jött vele szembe. Ugyet sem vetett reája, tovább ment útján. Mikor az utca sarkára ért, egyik ismerőse figyelmeztette, hogy nézzen hátra és tetten érheti a névtelen levélíró.

Zsunkáné visszanézett s megiepődve vette észre, hogy az előbb látott fiatalember a lakásának utcára nyíló ablakát fessegeti s kinyitni próbálja, majd ki is nyitja s egy levelet hajít azon át a szobába. Vissza futott s mire az ablakhoz ért, a fiatalember sietve ellépett.

Zsunkánéval egyidejűleg ért az ablakhoz a Fejsze-utcában lakó *Biró* Jánosnének kis leánykája is, aki szintén ismerte a névtelen levelek történetét, mert anyja jó barátja Zsunkánénak.

— Néni, kérem — így szólott, — azt a fiatalembert, aki az ablak alól elszaladt, láttam egy leánnyal előbb erre sétálni. Ott vár reája az utca sarkon.

Az asszony a mutatott irány felé tartott s látta, hogy a kis leány igazat mondott. Az ismeretlen nő, mikor a késmozdulatokból észrevette, hogy a kis leány reámutat, minden szó nélkül Zsunkáné felé tartott s a kis leányt ültelgelni kezdte.

Alighogy ezt megtette, oda érkezett *Biró* Jánosné, aki reá vetette magát a nőre, többször arculütötte, frizuráját letépte. A lármára gyorsan gyűltek össze az emberek s alaposan elverték a névtelen levelek íróját.

A fiatalember, aki a levélírónak közvetítője volt, látva, hogy barátja bajban van — ellillant. A haragos tömeg arról megfeledkezett, hogy rendőrt hívjon s annak átadja az ismeretlen hölgyet.

Zsunkán ma megtette a feljelentést a névtelen levelek írója ellen s *Green* Nándor tb. főkapitány elrendelte a nyomozást.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Páholly, bohózat. Vendrey Ferenc, Tapolczay Dezső és Sarkadi Aladár felléptével.

Hétfő: Blamázskeringő, tréfa. Bemutató előadás, azt megelőző a Pajkos diákok, operett. Vendrey Ferenc, Tapolczay Dezső és Sarkadi Aladár felléptével.

Kedd: Durand és Durand, vígjáték. Vendrey Ferenc bucsufelléptével, Tapolczay Dezső felléptével.

Szerda: Nap és hold, operett. Új betanulással. Csütörtök: Tatárjárás, operett.

Péntek: Tanítónő, színmű.

Szombat: Polgármester ur, vígjáték. Tapolczay Dezső bucsufelléptével. A rendőrtisztviselők nyugdíjintézete alapja javára.

* Blamázskeringő, Kabaret, Pajkos diákok. Hétfőn eseményszámba menő este lesz a színházban. Ekkor mutatják be Bródy Istvánnak, az aradi színház volt titkárnak Varázskeringő-paródiáját, a Blamáz keringőt, amely a fővárosban óriási sikert aratott. A premiéren részt vesznek Vendrey Ferenc és Sarkady Aladár. A harmadik képben nagy kabaret-előadás lesz, amelyben közreműködnek: Wlassák Vilma, Kállay Jolán, Vendrey Ferenc, Tapolczay Dezső és Sarkady Aladár. A premiéret megelőző Suppé kedves egyfelvonásos operettje, a Pajkos diákok, amelyben a főszerepeket Sarkady Aladár, Sz. Rontay Boriska, Zalay Margit, Wlassák Vilma, Faludy Károly és Leövey Leó játsszák.

* Vendrey Ferenc és Tapolczay Dezső bucsuja. Kedden bucsuzik az aradi közönségtől Vendrey Ferenc, a Vigaszínház kiváló művésze, aki néhány vendégfellépésével egy csapásra beleopta magát a publikum szeretetébe. A művésznek bucsufellépése a Durand és Durand című pompás bohózatban lesz. A darab két címszerepét Tapolczay Dezső és Mártonfi Róbert játsszák. A színház másik vendégművésze, Tapolczay Dezső szombaton bucsuzik a közönségtől. Ezzel befejezte a művész egyhónapos vendég szerepét. Tapolczay a Polgármester urban bucsuzik el. Ezt az előadást a színház igazgatósága az aradi rendőrtisztviselők nyugdíjalapja javára rendezi.

* Róma égése. Páratlan hatást váltott ki a nagyszámú közönségből az *Uránia* színház szenzációja. Majdnem fél óráig tart az a hatalmas látvány, mely Róma égését mutatja be. Ebben fogható mozzalmos és hatásos képet még nem produkáltak. Száz meg száz alak teszi élővé a képet, mely Róma legborzalmasabb éjszakáját örökíti meg. Fél éven át tartó próbák után sikerült ezt a nagyhatású képet megcsinálni, az eredmény azonban lebilincselő. A félelmetes látvány lenyűgözi a nézőt; mintha lidércnyomás alól szabadulnának fel, mikor véget ér a szenzációs látvány. A közönség egy-érisiműleg konstataálta, hogy a Jézus élete című kép után ez az *Uránia* színház legnagyobb sikere. A páratlan látványban még csak két napig gyönyörködhet az aradi közönség.

Önagysága fürdőzik.

Levél a fogyókúráról.

Weitzner Csinkvantin gabonakereskedő és szalmaözevegylet kap nyaraló nejétől. A levél ötletes szövegét a férj megjegyzéseivel itt adjuk:

A feleség: Kedves Csinkvantinom, szeretett férjem! Minthogy még nyolc napig óhajtok itt maradni, kérek sziveskedjél sürgőre 300 koronát küldeni, továbbá őszi kabátomat, tollboámot, egy pár kalucsnit és esőköpenyt. Ezeket azonban nem sürgőre Amilyen szórakozott vagy, ez is kitelik tőled...

A férj: Azt hiszem, közben Szibériába akar utazni az aranyos.

A feleség: ... és a Wébernek a Kém-utca-ban rögtön beszüntetted a hitelt. Ebben a pillanatban! Hallatlan szemtelenség, amit ez a bestia-asszony itt nekem művel. Ez a vén skatulya...

A férj: Legalább tíz évvel fiatalabb, mint becses nejem, ő nagysága...

A feleség: ... szalmasárga hajjal parádézik és rozsapiros az ajka. És egy hosszú csipkekabátot visel.

A férj: Igen, igen, amolyan légyhálót.

A feleség: És — mit szólsz — egészen görgösen van kosztümirozva: oldalt egészen nyitva.

A férj: Nem is lehet olyan kelemetlen látvány...

A feleség: Egy ilyen asszony járkál oldalt nyitva, akinek a Kém-utca-ban öt porontya van. Kész skandalum, parancsolom, hogy ebben a minutában szüntesd be a hitelt, hogy ne feltűnősködhessen itt, úgy is már az összes urak hozzápártoltak.

A férj: Ahá, hát itt van a kutya eitemve!

A feleség: Mert — szó, a mi szó — az idén általános divat a görgö. Tegnap óta én is görgösen, oldalt felvágva járok...

A férj: Ujjé!...

A feleség: Igen és a generális, aki mostanában udvarlásával kitüntet, kijelentette, hogy úgy nézek ki, mint Afrodité, ami annál is kellemesebb, mert ő mindjárt vállalkozik Ares szerepére. Megkérdezte, hogy nem vagy e sánta és nem fajsza tüzet, mert akkor nagyon könnyen beugorhatnál Háfaistos szerepébe. Igazán nem értem, mit akart ezzel mondani...

A férj: Én se...

A feleség: -Valami bókna kell lennie, azt sejttem, csak zseniroztam magamat megkérdezni. Ha

már egyszer görög az ember, legalább értsen a görög ornitológiához is.

A férj: Természetes!

A feleség: És a Teréz most minden levelében azt írja, hogy te milyen szolid ember lettél. Bizonyosan jó zsíros borralalót adtal neki, hogy ilyen irt. Hiszen tudod, hogy én ismerlek, szép maszki!...

A férj: Sajnos, sajnos...

A feleség: És én tudom, hogy átlumpolod az éjszakákat, te viziló és a bodegákban dorbézolsz és pezsgókat fizetsz a nőknek és udvarolsz nekik és csak reggel mész haza, mialatt én meg itt szomorú elhagyatottságban élek és ezer kinnal igyekszem a lefogásra csak azért, hogy neked karcsu feleséged legyen...

A férj: Sajnos, nem portó és díjmentesen.

A feleség: És ha a jó generális nem lenne, aki engem folyton kísér mindenhol, itthon kellene üldögelnem és arcom verejtékével nem vezettem volna már eddig is harminchék dekát, úgy, hogy egész sápadt és kimerült vagyok. És mindez csak teérted, te kötelességedről és hűségéről megfeledkezett szalmaferj, aki kétes nők után futsz a pocakoddal a Salac parkban. De hiszen ismeresz engemet!...

A férj: Bár ne volna így...

A feleség: A Teréz ki fog rugatni és tég láncon foglak tartani, ahogy tisztességes férjhez illik. Mellyel maradok hön szerető és hozzád hű nejed, Gízy.

A levelet másolta: — Iyó.

Kirándulók katasztrófája.

Lezuhantak a budai hegyekről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 18.

Tegnap délután — mint Budapestről jelentik — nagyobb társaság kirándult a budai hegyek közé. Fiatal urileányok, viglegényemberek kapaszkodtak fel a villamosra, hogy gondtalan napot szerezzenek maguknak. A Svábhegyen azután nagy kanalakkal szedték magukba a szórakozást. Társasjátékokat játszottak, azután természetesen bujósdi következett. Ezt gyakorolták a legbehatóbb türelemmel. Addig folyt a játék, amíg *Sepkés Gyula* huszonnégy éves banktisztviselő és *Padicsek Mariska* husz éves leány el nem veszték közülük. Egy ideig keresték őket, rigófütytyel, kiabálással, azután napirendre tértek a dolog felett:

— Majd elő kerülnek vacsorára! — vigasztalódtak a gardejámok.

A fiatal pár természetesen nagyon megdöbbsent, amikor észrevette, hogy elszakadt a többitől. Kissé keresve őket, végre belefáradt abba is s egyik lejtő szélén lepihentek a lágy gyeplágyra. A kilátás gyönyörű volt. A szemhatár közepén Budapest, alattuk a Duna s csupa hegy, föld, fa és kék ég. A legény felsőhajtott:

— Be szép a természet! — mondta.

— És milyen jó! — felelte hozzá a leány.

A természet örömeiben azután annyira elmerültek, hogy elvesztették az egyensúlyt s a nyolc méter magas lejtőn legurultak egy vízmosásba. Innen nem bírtak kiszabadulni, segítség után kiabáltak s jajveszékélésükre előkerült *Lakatos Antal* és *Debreczeni József*, akik ki is mentették őket. De ezzel nem segítettek rajtuk, egyik sem tudott megmozdulni, úgy, hogy a mentőket kellett kihívni. Ezek megállapították, hogy *Padicsek Mariskának* az ijedségen kívül nem esett baja, de a

banktisztviselő *életveszélyes sérüléseket szenvedett.*

Mindaketőtt szüleiknek Lipót-körut 4. szám alatt lévő lakására szállították. A gardejámok még akkorsem voltak odahaza.

HIREK.

Tisztújítás az aradi orvosszövetségben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Az országos orvosszövetség aradvárosi és aradvármegyei fiókja ma este tartotta évi rendes tisztújító közgyűlését. A közgyűlést az idén szokatlan nagy érdeklődés előzte meg. Részint a munkásbiztosító pénztár és az orvosszövetség között az utóbbi hónapokban lefolyt és csak néhány héttel ezelőtt végetért küzdelem, részint pedig személyes tekintetek okozták ezt az érdeklődést, mely nem is maradt kielégítetlenül. A régi tisztikarnak nagy részében változást hozott a mai közgyűlés. Megváltozott az elnök személye is és *Parecz Gyula dr.* helyett, aki két év óta elnöke a szövetségnek, *Institoris István dr.* került az elnöki székbe.

Az érdekes közgyűlésről itt következik tudósításunk:

A városháza kistermében tartotta meg ma este tisztújító közgyűlését az aradi orvosszövetség. A közgyűlést megelőzőleg már híre járt annak, hogy *Parecz Gyula dr.*, a szövetség elnöke, lemond állásáról és ezt nem az évente szokásos formalitás kedvéért teszi, mert még újbóli megválasztása esetén sem hajlandó az elnökséget vállalni.

Kombinációk és jelölgetések előzték tehát meg a mai közgyűlést, melyet *Parecz Gyula dr.* elnök nyitott meg. *Singer János dr.* olvasta fel ezután a titkári jelentést, mely részletesen megemlékezett az aradi orvosoknak a munkásbiztosító pénztárral folytatott küzdelméről. *Hecht Adolf dr.* tette meg ezután a pénztári jelentést. A közgyűlés megadta a felmentvényt a pénztárosnak.

Parecz Gyula elnök állott fel ezután szólásra. Megemlékezik az elmúlt év küzdelméről, melyben — ugymond — az orvosok ügyét tőle telhetőleg szolgálta és védte. Hivatását most betöltöttnek véli és ezért úgy maga, mint tisztársai nevében leteszi mandátumát. Miután *Bácskai Béla dr.* meleg szavakban méltatta az elnök és a tisztikar érdemeit, következtek a választások.

Elnökké *Parecz dr.* helyett, aki néhány szavazatot kapott, *Institoris István dr.* megyei főorvost választották. Alelnökök lettek: *Löwinger Miksa dr.*, *Werner Miksa dr.* és *Kiss Dávid dr.* (*Kiss Dávid* helyét eddig *Institoris István* töltötte be.) Titkárrá *Hecht Adolf dr.-t* választották *Singer János dr.* helyébe. *Keppich Jakab dr.* jegyző helyébe *Grossmann Emil dr.-t* választották meg, míg *Keppich dr.* a szövetség pénztárosa lett *Hecht Adolf dr.* helyére.

Választmányi tagok lettek: *Parecz Gyula dr.*, *Issekutz László dr.*, *Kabdebó János dr.*, *Leitner Ernő dr.*, *Hermann Károly dr.*, *Tisch Mór dr.* és *Posgay István dr.* Vidéki választmányi tagok lettek: *Borsos Béla dr.*, *Csillag Ignác dr.* és *Löw Mihály dr.*

A választások után élénk éljenzés között *Parecz Gyula dr.-t* a szövetség tiszteletbeli elnökévé választották.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 19-én az időjárás: Meleg, zivatarok.

— *Csernoch püspök* bérmautja Aradmegyében. *Csernoch János* csanádi püspök a nyáron Aradmegye két esperesi kerületében fogja a bérmálás szentségét kiosztani: az ujszentannai és gyoroki esperesi kerületben. A körut eddigi megállapodás szerint szeptember 8-án veszi kezdetét Buttyinban s végződik Pécskán 28-án. *Szirmay János* ujszentannai esperes plébános a napokban értekezletre hívta össze a kerületi papságot, ahol a bérmaut részletes sorrendjét is megállapították, melyet azonban csak a főpásztor jóváhagyása után hoznak nyilvánosságra.

— A szerkesztőségéből. *Stauber József*, lapunk felelős szerkesztője több hétre elutazott Aradról. Távollétében a lap szerkesztéséért *Bolgár Lajos h.* szerkesztő felel.

— Megtámadott főhercegi pár. *Kremszből* táviratozzák: Mikor *Rainer* főherceg feleségével e hó 15-én az országuton kocsikázott, egy részeges alak a kocsi előtt megállott és kést rántott elő. A kocsis leugrott a kocsiról és sikerült neki a részeg embert az árokba dobni. A támadót letartóztatták.

— A török tisztok lázadása. Egy konstantinápolyi távirat jelenti: Száz tiszt a drinápolyi sürgönyhivatalt megszállta és követeli a szultántól azokat a garanciákat, mint a monasztéri felkelők.

— Hatósági mézárások. Az ország minden részében panaszkodik a közönség, hogy a húsárulás terén türethetetlen állapotok uralkodnak. A mézárosok figyelembe sem veszik a marha árának rohamos csökkenését, s ugyanazonokon az árakon mérik a húst, mint annakelőtte. Ezek a panaszok jogosultak, mert a legelemibb dolog, hogy akkor, amidőn tetemesen csökken a marha ára, az a közönség, amely más oldalról az élelmiszerek drágaságának terhe alatt nagyokat nyög, legalább abban nyerjen ellenszolgáltatást, hogy a hús fogyasztás terén megtakaríthatna valamicskét. Aradon évek óta nagy a panasz a húsdrágaság ellen s már arról is volt szó, hogy hatósági mézárásokat állítanak föl a húsdrágaság megszüntetésére. Amint nálunk nem tudtak megcsinálni, keresztülvitték másutt.

Zalaegerszegről jelentik, hogy a város agilis polgármestere, *Korbay Károly dr.* arra való hivatkozással, hogy a marha ára jelentékenyen csökkent, felszólította a mézárosokat, hogy szállítsák le a húsárakat. A felszólításnak nem lett meg a kívánt eredménye. A mézárosok kijelentették, hogy a marha árának csökkenése nem tartozik rájuk s az árakból nem engednek semmit. Mert ők elsősorban jó kereskedők s csak másodsorban törődnek — amennyire muszáj — a közönség érdekelvel. Másnap már jelentkezett a hatóság intézkedése. Zalaegerszeg városa hatósági mézárásokat állított föl, megkezdte a húsárulását, de egyuttal kötelezte összes tisztviselőit, hogy husszükségletüket a város mézárszékéből szerezzék be. A hatósági intézkedésnek üdvös voltát hamar átértették azok, akiket sok nyomorúság gondja nyom, s ma már a városi mézárszék a legvirágzóbb üzlet Zalaegerszegen. Nem is csoda. Amint az adatokból kiderül, a városi mézárszék harminchat perccel olcsóbban méri a húst, mint a mézárosok. A vevőközönség csak naponta horribilis összegeket takarít meg, a város a valóban tisztas polgári haszonból tekintélyes jövedelemhez jut, s emellett olyan erkölcsi tőkét is kovácsolt magának a város, amiből megélhetnek sok sok más magisztrátus.

— Eulenburg herceg nagybeteg. Berlinből jelentik: Eulenburg herceg állapotában tegnap estig nem történt lényegesebb változás. A herceg még mindig a Charité kórház tanácskozó termében fekszik, amelyben tegnap tárgyaltak. Az orvosok tegnap többször megvizsgálták a nagybeteg herceget, akinek fia és leánya hosszabb ideig mellette tartózkodtak. Este felé Eulenburg állapota kissé rosszabbodott, mire neje éjjelig a beteg ágya mellett maradt. A herceg egész nap semmit sem akart enni. A tegnapi tárgyaláson történtek igen mély hatással voltak reá, nagy nyugtalanság és izgalom vett rajta erőt. Szó sem lehet arról, hogy a herceget visszazállítsák abba a betegszobába, ahol azelőtt feküdt. — Délben feladott távirat jelenti: A herceg állapotában egyszerre aggasztó fordulat állott be. Dél előtt elájult és több óra hosszat hasztalan élesztgették, nem tért magához.

— Az egyenruha-kiállítás megnyitása. A budapesti egyenruha szabó kisparosok és munkások alig hat éves szervezete egyenruha kiállítást rendezett, amelyet ma délelőtt tíz órakor nyitott meg Seterényi József államtitkár, a kiállítás elnöke. A kiállítás a Technológiai Ipar Múzeum első emeleti helyiségét foglalja el és 245 kisparos és munkás által készített egyenruhák vannak kiállítva. Seterényi József államtitkár tíz órakor érkezett a kiállításra. Vele jöttek, a honvédelmi miniszter képviselőjében, Hazay és Végh miniszteri tanácsosok is. Az államtitkárt a kiállítás előcsarnokában Thék Endre, Kriszthaber Leó, Vikár Béla fogadták. Gaul Károly királyi tanácsos üdvözölte az államtitkárt, majd a kiállítók nevében Spitz Lajos, a kisparosok testületének elnöke. Ullmann Jákó végül a kiállítás megnyitására kért engedelmet. Az államtitkár és kísérete nagy dícsérettel szölk a kiállított egyenruhákról.

— Zeppelin felszállása. Constanzból jelentik: Zeppelin gróf legközelebbi felszállása napját titokban tartja és kijelenti, hogy nem is fogja nyilvánosságra hozni.

— Hidépitések és javítások Arad megyében. Aradvármegye székházának kis tanácstermében az alábbi hidépitési és javítási munkálatokra új versenytárgyalást fognak tartani:

I. a borossebes—dézna közuton levő 16. és 28. számú hidak javítása. — II. a mikalaka—nagyhalmágyi közuton levő 48/36, 40/38, 44/43, 48/46, 49/47, 58/54, 62/58, 63/59, 115/106 és 116/106 6. számú műtárgyak javítása illetve újjáépítése; — III. az arad—zámi közuton levő 69/73, 111/115, 117/122, 148/153, 150, 151, 158, 164/168, 174/178, 212/202, 216/206 és 219/209. számú hidak és áteresztők javítása illetve újjáépítése; — IV. a bokszeg-beéli közuton levő 2. és 3. sz. áteresztők újjáépítése; — V. a kisenő—seprős—csermői közuton levő 2. 17. és 18. számú áteresztők újjáépítése; — VI. a borosjenő—sikulai közuton levő 2. és 3. számú áteresztők újjáépítése illetve lebontása és betömése; — VII. a világos—paulisi közuton levő 14., 15., 17. és 26. számú hidak javítása; és végül VIII. a dézna—menyházai közuton Monyásza községben a Dézna patakon létesítendő új hid építése.

A versenytárgyalást július hó 28-án délelőtt 11 órakor Arad vármegye székházának kis tanácskozó termében fogják megtartani. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a kiírási művelethez csatolt ajánlati minta szerint szabályszerűen kiállított, az ajánlati költségvetéssel felszerelt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig az aradi m. kir. államépítészeti hivatalhoz (Arad, gróf Apponyi Albert-ut 6. sz.)

adják be. A fentebb megjelölt nyolc munkacsoport mindegyikére külön-külön ajánlat teendő. Bánatpénz 5%. A szóban forgó munkálatokra vonatkozó kiírási műveletek nevezett államépítészeti hivatalnál megtekinthetők és ajánlati minták ivenkint 10 fillérrel ugyanott megszereshetők.

— A husvizsgálat Aradon. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Arad városának is megküldötte a husvizsgálat reformálását elrendelő leiratát. A tanács a rendőrfőkapitány, hatósági állatorvos és vágóhídi igazgatónak adta ki a miniszteri rendeletet s ezen hatóságok véleményes jelentése alapján készült el a husvizsgálatról szóló szabályrendeletet. A reformnak egyik legjelentősebb következménye az lesz, hogy ezentul a növendék-marhahúst külön mésszárskékben szabad csak árusítani.

— Halálozások. Ösv. báró Wasmer Adolfné szül. Illyeni Kornia Barb Paulina életének nyolcvanadik évében Budapesten meghalt. Az elhunyt matronában Hauser Károly ezredes özvegye szül. Illyeni Kornia Barb Irma nővérét gyászolja.

Id. Frits Béla nyugalmazott kir. főerdész hetven éves korában Ménesen elhunyt.

— Öngyilkos színigazgató. Nürnbergből táviratozzák: Schraum Oszkárt, az itteni nyári színház bérletjét, a berlini Lortzing színház vezetőjét ma a nyári színház padlásán megmérgezve és felakasztva találták. Schraum anyagi zavarai miatt lett öngyilkos.

— Új román bank Lippán. Az aradi Tribunaiban olvassuk, hogy Lippán, ahol már működik egy gazdag román pénzüzet, a közeli napokban új román bank alakul 200.000 korona alaptőkével. Hogy ki lesz az új bank vezetője, arról nem ad hírt a román lap.

— Elhamvadt kastély. Vácról jelentik: Vác-Duka községben ma délelőtt Serényi János gróf pompás kastélya teljesen leégett. A tűz a kastély verandáján villamos rövid zárlat következtében keletkezett. A veranda mellett van a telefon, amely szintén elégett, úgy, hogy nem tudták a váci tűzoltóságot értesíteni. Vácról csak akkor vették észre a tüzet, amikor a község felől óriási füstfelhő gomolygott az égen. A tűzoltóság ekkor azonnal kivonult, de a kastélyt már nem lehetett megmenteni. A falu lakossága nagy önfeláldozással segítkezett a tűz oltásánál, de a romboló elemmel szemben szinte tehetetleneknek bizonyultak. Nyolc ház is tüzet fogott, de csupán a tetőzetük égett le. A kár óriási, mert a kastély berendezésének csak egy részét tudták megmenteni.

— Házasság. Farkas Mihály a pozsonyi színház tagja a hó 16-án tartotta esküvőjét Assael Gizl kisasszonnyal, Assael Jakab aradi polgár leányával.

— Az adókvetés. E hó 20-án, azaz hétfőn 617-ik tételtől 1013-ik tételig az adókvetés bizottság előtt tárgyalás alá kerül: fényképész, (festőművész), fényező, fémből, fésűs, (piperezs), fürdőtulajdonos, (bérlet), fűzőkészítő, fűszerkereskedő, földbérlet, bérlet, (Uránia, szálló, kabelle, erdő). Folyó hó 21-én, azaz kedden 1014-ik tételtől 1166-ig tételig: gabonakereskedő, gépraktár, gombkötő, gesztenyesütő, gondnok, gyepmester, gyolcsos, gyámi jutalom, gyógyszerész, gyújtószinór gyár, halkereskedő, hajhász, hangszerkereskedő, harangöntő, harsnyakötő és kereskedő, homokszállító, hajóhinta tulajdonos, hímszőnök, (előnyomda), hirdetés vállalat, hentes, játékkereskedő, jutalék, kalapos, (női), kaptafamező, kefekötő, (pipere tüzlet).

— Automobil-szerencsétlenség. Franzensbadból táviratozzák: Franzensbad mellett az egeri országúton ment automobiljával Reichenfeld a bécsi Unió bank igazgatója. Az automobil-

ban kivüle egy sofför és Marberg Lili hírneves bécsi színésznő ült. Az automobil az uton összeütközött egy kocsiival. Ugy a kocsi, mint az automobil utasai kiestek. Reichenfeld és a színésznő súlyosan sebesültek. A sofför, a kocsi és a kocsi utasai könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— Rejtelmes holttest a Marosban. Mikalaka (Mikolaka) községben tegnap egy ismeretlen férfi hulláját fogták ki a Marosból. A holttest fejét és egész testét sebek borították, nyakán pedig mély szurás volt. Az előjáróság értesítette az aradi ügyészséget és ma délután a vizsgálóbíró Auszterweil László dr. és Posgai Lajos dr. törvényezési orvosokkal kiszállt a községbe. A holttestet felboncolták és megállapították, hogy a rajta talált sérülések erőszak nyomalt mutatják, és az ismeretlen férfi minden bizonnyal bűnténynek esett áldozatul. Azután a hullát lefénnyképezték és eltemették. Az ügyészség a rejtélyes bűntényben megindította a nyomozást.

— A Nádor utca csatornázása. A tanács mai ülésében utasította a mérnöki hivatalt, hogy haladéktalanul kezdesse meg a Nádor-utca csatornázásának munkálatait.

— A győri cipészkiállítás és kongresszus. A Győrött ez év augusztus hó 15-én megnyitkozó országos cipészkiállítás iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul, a cipész szakkörökben. Az eddigi részvételi bejelentések már is jóval felülmúlják a pécsi kiállításon résztvevő kiállítók számát. Az előkészítő bizottság, hogy a kiállítás minél impozánsabb legyen, július 31-ig meghosszabbította a jelentkezés záróidejét. Az ugyanakkor, a kiállítással kapcsolatosan tartandó VII. orsz. cipésskongresszusra is javában folynak az előkészületek a szövetség központjában, a győri előkészítő bizottság pedig tevékeny munkát fejt ki, hogy a Győrött tanácskozássra összehívó cipésziparosok minden tekintetben jól érezzék magukat és a komoly tanácskozás mellett kellemes szórakozást is találjanak. A kongresszusra képviselőket bejelentették eddig a következő ipartestületek: Pécs, Brassó, Szombathely, Kispeszt, Balassa-Gyarmat, Kolozsvár, Zombor, Zalaegerszeg, Nyiregyháza, Fertő Szt.-Miklós, Kálcsa, Sopron, Trencsén, Felső-Rajk, Debrecen, Székesfehérvár, Kassa, Szabadka. A kiállításon való részvételüket bejelentették eddig 290-en az ország minden részéről. A kongresszuson való részvétel bejelentési határideje augusztus hó 5.

— Elfogták a Dezső-utcai merénylet tettesét. A Dezső-utcai éjszakai merénylet tettese ma megkerült. Csütörtökön éjjel történt, hogy egy részeg ember a Dezső-utcai kocsmában előtt revolverrel rálőtt Argyelán Mihály tehenesre s azután elmenekült. A súlyosan megsérült ember elvánszorgott a rendőrségre és ott feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A rendőrség két napig eredménytelenül nyomozott, míg ma Argyelán az utcán fellelteme azt az embert, aki őt tegnapelőtt éjjel hasba lötte. Rögtön figyelmeztette rá a sarkon posztoló rendőrt, aki bekísérte a merénylőt a rendőrségre s itt Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy nyomban ki is hallgatta. A merénylőt Stelcaer Ferencnek hívják és foglalkozására nézve napszámos. Tetét beismerte, de azzal mentegődözött, hogy a merénylet elkövetésekor ittas állapotban volt és azért lött Argyelánra, mert ez előzőleg őt a kocsmában körül beszélgető társaság előtt durván szidalmazta. A rendőrség Stelcaert letartóztatta.

— A rejtélyes idegen titkolódzik. Strázsa Jánost, akit, mint megirtuk, hamis pénzforgalom behozatala miatt tartóztatott le a rendőrség, Green tb. főkapitány ma újból kihallgatta Strázsa ma sem mondott többet, mint amennyit letartóztatásakor vallott. A főkapitány táviratilag kereste meg a besztecebányai és

budapesti rendőrséget az iránt, hogy Strássa multjáról felvilágosítást nyújtsanak.

— Marienbad a világ legrégebbi *moorfürdője*. Itt található a leggazdagabb szénsavas (nauheimi) fürdők, miért is az utóbbi években főleg a *szt. és női bajosok* keresik fel nagy számmal e világhírű fürdőhelyet. Ez utóbbi bajok kezelését egy kitűnő szakorvos végzi.

— Hetivásár Talpason. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter megengedte, hogy az Aradvármegye területéhez tartozó *Talpas* községben minden szombaton állatfelhajtás és helypénz nélkül hetivásár tartassék.

— Hibalgazítás. A minap nyomdai hiba következtében az jelent meg lapunkban, hogy *Zárdán* aradmegyei község nevét *Zárdán*-ra változtatták. Mint most értesülünk *Zárdán* régi neve megmarad.

— Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „Villám” központifutó, bogyózó- és zuzó-gépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített „Kossuth”, „Kincsem” s „Hegyalja” borsajtók, nemkülönben a nagy üzemű sajtóláshoz készített Rákóczi „kettős kosaru” sajtók, amelyeknél a régi világ fából készült sajtója nagyszerűen egyesítve van a divatos műszak vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszekeret. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és a pozsonyi II. mezőgazdasági országos, 1906. évi nagyváradi kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izlése arjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

— A legjobb márciusi kiviteli sör csak *Schuch* Ferenc Milleniumi sörcsarnokában kapható. 1907

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál Aradon. 191.

TARKASÁGOK.

(*Wlassák Vilma kacsái*) Ma délelőtt egy fiatal aradi hírlapíró elment a nyári színházba, hogy *Szendrey* igazgatóval beszéljen. Minthogy a direktor nem volt a színháznál, az újságíró várt és elvegyült a színésznők, meg a színészek között. Közben pedig ásitott.

— Talán nem aludta ki magát, hogy úgy ásit? — kérdezte *Wlassák Vilma* a színház csodaszép hangú énekesnője.

— Nem.

— Hát maga nem alszik délelőtt?

— Nagyon ritkán.

— Akkor nekünk rosszabb dolgunk van, mint azoknak, akik magával egy udvarban laknak.

— Ezt nem értem.

— Abban az udvarban, ahol én lakom, lakik egy hírlapíró. Az délelőtt alszik és nekünk még moccanni is alig szabad délelőtt, amíg ő alszik. Ennek a délelőtti alvásnak különben két szép kacsám is áldozatul esett.

— Halljuk a kacsák bus tragédiáját, — kiáltottak a színészek.

— Volt nekem két szép kacsám, de borsasztó éles torkuk volt. Egész délelőtt hápogtak, ezért aztán a háziúr figyelmeztetett, hogy vágassam le a rucákat, mert az újságíró nem tud tőlük aludni. Így kénytelen voltam a kacsákat levágnatni, — tette hozzá *Wlassák* busan.

Tapolcsai, a nagy filozófus ezzel zárta be a történetet:

— Ennek a históriának az a tanulsága, hogy van még olyan újságíró is, aki még nyáron se türi — a kacsákat.

(*A szigorú író*) Az *Aradi Közlöny* pünkösdi számában megtrtuk, hogy *Király István Gyula*, a minoriták templomának szolgálja és díjtalan kincstári aktazsinegélő egészen új rendszert honosított meg a szerkesztőségben. Cikkeket küld be, amelyeket otthon beiktat a nagykönyvbe és számmal ellátva juttatja a redakcióba. Legutóbb is küldött egy gyönyörű közleményt, „*a lérsene minemülése géről*”, amelyet azonban nem közöltünk. A cikk olyan gyönyörű volt, hogy nem akartuk a publikumot vele elcsúsztatni. A kiváló írónak azonban azt mondtuk, hogy a szerkesztőségi referens kezén elkallódott a cikke s azért a referens ellen fegyelmi vizsgálatot rendeltünk el. *Király*, mint általában a nagy szellemek szokták, sokáig gondolkozott a válaszon, amit ma, hetek múltán el is küldött nekünk a következő formában:

A beküldött 435—908. számú iratomnak becses közleményekre vagyok bátor oly módon válaszolni, hogy én a fent említett szám alatt, a „*Hungária előtti lérsene*” című iratott azért hoztam létre, hogy én tudjam azt, mikor kezdődött az idén? de én azzal nem elégedtem meg, hogy magamnak szerezzem ezt meg, de az aradi közlöny érd. napilap hasábjait szaporítani akartam, tehát én ezt beküldtem, közlés végett. Becses számukban én ugyan olyan választ kaptam, amellyel én sehogysem vagyok megelégedve ugyan, de én azonban még is azon vagyok, hogy a Referens urat, aki kezelte az iratott, és hivatalos teendőiben nem gondolván a munkára, és a vigyázatlansága folytán az elcsúszt. Hát ez kérem ériél baj, de én azonban ezt semminek sem tekintem, és a R. urat kérem, hogy máskor nagyobb gondot fordítson a munkára, és kérem a pünkösdi számban azt olvastam, hogy ezért bajba keveredik az illető, azt most ne tessék tenni, remélvén azt, hogy máskor nagyobb gondot fordít a beérkezendő iratokra. Erre kérek azonnal, de azonnal a holnap (VII—18 iki) számba a fenti számra hivatkozván, (652—1908.) választ, mert ha én ezt nem kapom meg, akkor én kénytelen leszek 5 koronán aluli díjjal kiszabni. Kelt Aradon, 1908.

Július hó 16 án, *Király István Gyula*. Beiktattott 1908. VII—16 án.

Amint látni való, nem a 17., hanem a 19 iki lapban válaszolunk *Király István Gyulának*, amiből az következtethető, hogy a szigorú író tényleg kiszabja az 5 koronán aluli összeget. Ezt a bírságot mi nem ismerjük el, mert *Király István Gyula* esetleg elfogult lehet a bírság kirovásánál. Eppen ezért ennek a fontos irodalmi pörnek eldöntése végett az összes iratokat áttettük — a *mértékhatélesség hivatalhoz*.

EGYESÜLETI ÉLET.

Kirándulás az Aldunára.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, július 18.

Mindennap fokozódó érdeklődés mutatkozik a közönség körében a turista egyesület szebb-nél szebb kirándulási terve iránt. Alig ismergettük az eddigi szép kirándulások programját, máris új program fekszik előttünk, mely a változatos és élvezetes látványok egész sorozatát igéri. Egy valóságos kis körutazás, mely Dél-magyarország legszebb pontjain vezet keresztül.

Bár a kirándulás rövid időre terjed, de a terv alapos gondtal és gazdaságos időbeosztással oly ügyesen van elkészítve, hogy mindenre jut idő és e mellett még azok kényelmét is biztosítja, akik hamar megérzik az utazás fadaralmait.

A program összeállítás nehéz munkáját megkönnyítette az a körülmény, hogy azt az egyesület egyik kiküldöttje az érdekelt körök támogatásával a helyszínen állapította meg s így a részvételi költség oly minimális összegben volt meghatározható, mely bámulatos olcsóvá teszi e fejedelmi kirándulást.

A részvételi díj személyenként 36 korona, melyből a következő kiadások találnak fedezetet: A vasuti és hajózási költség (féljeggyel a II. és I. osztályon) az étkezés: reggeli, ebéd és vacsora, az elszállásolási díj, a bérkocsi és ladi díj és borraivalók. A kirándulás programja: indulás Aradról 1908. aug. 14-én este 7 órakor. Érkezés Temesvárra este 1/9. (I. csoport) érkezés Báziasra este 1/12 (II csoport). Meghálás. Aug. 15. (ünnepe). Reggeli. Séta a báziasi kikötőbe. Elhelyezkedés a hajón. Indulás d. e. 10 órakor. Ebéd a hajón. Látványosságok az Aldunán: Dunaszigetek. Babakáj-szirt. Lászlóvár és Galambóc vár romjai. Alibég szikla. A magyar és szerb part közséjei. A tetső Klisszura zuhatagjai. Orsovára érkezés d. n. 8 óra. Podgyász bevitel. Átszállás ladi-kokra és kirándulás Ada-Kaleh (sziget-vár) török szigetre. A régi vár, török mecset, bazárok, háremek stb. megtekintése. Orsován vacsora, meghálás. Aug. 16. Reggeli Indulás reggel 6 órakor és érkezés Herkulesfürdőbe reggel 7 órakor. Bérkocsikon bekocsikázás a fürdőbe. A fürdőtelep és reggeli korzó megtekintése. Fürdés. Séta a Rabló és Izzasztó barlanghoz. Délután fél 2 órakor kocsival az állomásra. Indulás vonattal fél 3 órakor és Temesváron át érkezés Aradra éjjel 11 órakor. A kirándulásra jelentkezni lehet az egyesületi irodában, Vass szálló, udvar I. emelet, Kerpel Izsó, Krausz Paulin és Weisz és Klein cég könyvkereskedésében. Az egyesület igazgatósága mindenről felvilágosítással szívesen szolgál. A jelentkezési határidő bár aug. 8-ára van kitűzve, a turista egyesület igazgatósága kéri a kiránduláson résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezésüket a határnapnál lehetőleg jóval előbb tudassák.

(*) A IV. kerületi *Barabás Béla* asszisztárság ma este rendezett heti értekezletet tart a Schmidt féle Fekete bárány vendéglőben, melyre a tagokat minél nagyobb számban való megjelenésre kéri az elnökség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Több Tökölí utcai lakos. Panaszunkkal forduljanak a rendőrséghez, de nem névtelenül, hanem teljes nevükkel, mert a rendőrség csak úgy fogadja el az efféle panaszokat Enélkül mi se emlékezhetünk meg panaszukról.

● A kiváló bér- és Méhismus gyógyferrás ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, hólyaggyulladás, epékörbetegek, és húrtörés bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vegmentes csavanyvén.

● Kapható árnyékruhákban vagy a Szinyi-Lápoly ●

Salvator-ferrás Választás Budapest, V. Budaörsi-parti.

1901

2504

Ma látható a
bécsi hódoló díszmenet
Láng Testvéreknél

TANÜGY.

(=) Értésítés. Az újszentannai állami polgári fiúiskolában a magánvizsgálatok szeptember 4. és 7-én lesznek. A kérvények beadásának határideje augusztus hó 12-ike. *Szabó Béla* igazgató.

(=) Kőfaragó tanfolyam. A budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskolában (Budapest, II. ker. Thököly-ut 74. szám alatt) 1908. november 1-én kőfaragó továbbképző tanfolyam címen egy, két öthónapos téli félévre terjedő esti tanfolyam nyílik meg. A beírás október hó 15-től 31-ig történik, a tanítás évenként november 1-től március hó végéig tart. A tanfolyam befejeztével a tanulók a tanfolyam elvégzését tanúsító bizonyítványt kapnak. A tanfolyamra felvétetnek kőfaragó segédek és mesterek, a kik az írás és számolás elemeiben jártasok. A belépni szándékozóknak erkölcsi bizonyítványt s foglalkozásukról munkakönyvet, vagy a munkaadónak az I. fokú iparhatóság általi hitelesített bizonyítványát kell bemutatniok. A beíratási díj félévenként 1 korona, a tandíj szintén félévenként 10 korona.

Legujabb divat blousok ... 2.90
Legujabb divat pongyolák ... 5.90
Taft selyem juponok ... 6.90

Rendkívül nagy választékban.

2044

RADÓ GYULA női felöltő árúháza.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Az Osztrák-Magyar Államvasut államosítása. Az osztrák kormány több hónapi tárgyalás után befejezte és aláírta a vasut államosítására vonatkozó szerződést. Ezzel az aktussal az osztrák kormány hatalmas lépést tett kitűzött célja, az államosítás felé, mert a most történt államosítás folytán az osztrák kormány az osztrák vasutak nyolcvan százaléka fölött fog rendelkezni. Az osztrák állam területén lévő 21 840 kilométer vasutból ugyanis a most megtörtént államosítás folytán az osztrák állam 18 200 kilométer hosszúságú fővonal s 4360 más arányu vonal, tehát összesen 17 560 kilométer hosszúságú vasuti vonal felett rendelkezik. Az államosítás 1547 millió korona tökét mozdít meg, amelyből a legnagyobb rész az Osztrák-Magyar Államvasut részvényei és elsőbbségi kötvényeire esik. Ennek a vasutnak 244.5 millió korona értékű részvénye és 878.8 millió korona elsőbbségi kötvénye van, az észak-dél német összekötő vasutnak alaptőkéje 81 millió koronát elsőbbségi kötvényei 44.9 millió koronát tesznek az alaptőkéje, elsőbbségi kötvényei 218 millió koronát tesznek ki. A vasut egyideig teljesen francia kézben volt, később aztán megtörték a franciák befolyását s a jelenlegi egyesült igazgatótanácsot három bizottság támogatja munkájában; a párisi bizottság, a bécsi és budapesti igazgató tanács, amely utóbbinak elnöke báró Harkányi Frigyes, tagjai báró Bohus Zsigmond, Demachy Károly, Pereire Gusztáv és báró Wodiáner Albert. Az egyesült igazgatótanács elnöke lovag Taussig Tivadar, aki egyben vezetője az Osztrák Földhitelintézetnek is. A magyarországi igazgatóságot, melyet alig érint az államosítás kérdése, Veith Béla vezeti.

Gabonázleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

A kapás növényekre már nagyon szükségessé vált esőt végre a hét közepén megkapunk, amely által a tengeri sokat nyert, fejlődésében tetemesen gyarapodott és így remélni lehet, hogy ezen már tönkre menve vélt gabonacikkből is lesz termés az idén.

A csépléshez előbb utóbb mindenfelé hozzálátanak kedvező hatással volt e munkálatok teljesítésére, hogy a levegő egy kissé lehűlt és így az anyagi is izasztó munka könnyebben teljesíthető.

A gabonázleti irányzata a szilárdulás felé hallik. Akadnak vidékek, ahol nemcsak a mennyiségileg gyenge eredmény miatt elégedetlenek, hanem a minőség silány volta végett panaszkodnak. Másfelé még mindig esőre várnak, mert ami esett, kevésnek bizonyult; sőt vannak helyek, ahol csapadék egyáltalában nem volt.

A gabonázásdén mindeme hírek mérlegelés alá esnek és ennek hatása alatt az árak emelkedésben vannak.

Ha majd a salszonban jobban benne leszünk, helyesebben, ha a gabona nemcsak szórványosan, hanem azt mondhatni, hogy általában szárazban lesz, a nagyobb hozatalok megindulnak és csak ekkor fogjuk tisztán képét látni az idel termésnek, amikor egyidejűleg a forgalom megélénkül és megindul az üzlet.

Budapesti ár- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 18.

Amerika kétnyolccaddal olcsóbb. 40 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buzs októberre . . .	11.20—11.21	11.23—11.24
Zab októberre . . .	8.40—8.41	8.43—8.44
Rozs októberre . . .	9.36—9.39	9.41—9.42

Tengeri májusra . . . 7.34—7.35 7.36—7.37
 Tengeri júliusra . . . 7.61—7.62 7.63—7.64

Zárul 5 órákor:
 Utótőzsde üzlettelen.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 18. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm fölül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; Hévíz nehéz páronként 320 kilogramm fölül súlyban 127—129 fillérig; Hévíz közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 129—131 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 133—137 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogramm fölül súlyban — fillérig; közép páronként 240—300 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslelészám: Július hó 15. napján volt készlet 37 812 darab, július 16. napján főbajtatott 279 darab, július 16. napján elszállított 312 darab, július 17. napjára maradt készleiben 37 779 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Július 18. —

Központi szálloda. Mentzár József számtartó Füzesgyarmat. — Rórsa Lipót utazó Budapest. — Král Imre útkár Szeged. — Berger Arnold gyáros Ujvidék. — Conolar Stona pénztárnok Németbogsán. — Dobin György dr. ügyvéd Lugos. — Domány Antal utazó Budapest. — Alias Mór kereskedő Marosvásárhely. — Remmer Odön utazó Budapest. — Katona Béla mérnök Budapest. — Pichler Ottó vasuti főhivatalnok Budapest. — Réhling Alajos építész Kolozsvár. — Klein Lajos utazó Budapest. — Nain Jenő utazó Budapest. — Krontzer Lipót dr. tanár Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Guttmann S. utazó Budapest. — Láng Bertalan utazó Szatmár. — Maklány Gyula utazó Budapest. — Bán József utazó Budapest. — László Gyula utazó Budapest. — Graf D. utazó Nürnberg. — Reiserer Lipót utazó Bécs. — Helmier József utazó Bécs. — Rosenthal H. kereskedő Newyork. — Drückel Emil utazó Bécs.

Pannonia szálloda. Daffan György körjegyző Munda. — Menszob Bernát utazó Budapest. — Farkas László állatorvos Mezőhegyes. — Dizinger Gyula dr. ügyvéd Makó. — Miskolczy Lipót utazó Szabadka. — Müller Mátyás kereskedő Versec.

NYÁRI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1908. évi július hó 19-én:

Délután 3 1/2 órákor, fél helyárral:

A peleskei notárius.

Bohózat 3 szakasz, 4 felvonásban. Irtá: Gaál József.

SZEMÉLYEK:

Zajtay István	Borbély S.	Szegfü Bandi	Mártonfi R.
Klára, neje	Baracai Eszti	Botos, juhász	Kulcsár L.
Sándor, fia	Kertész D.	Herman	Páludi K.
Baczur Gazsi	Hunyadi J.	Othelo	Mártonfi R.
Peleskei bíró	Várnai Jenő.	Desdemona	Zalai Margit.
Tóti Dorka	Benkőné P.	Fanni	Kőrössi Juci.
Sugár Laci	Ladislai J.	Szobaleány	Lászy Etel.

Kezdete délután 3 és fél órákor.

Este 8 órákor, rendes helyárral:

Vendrei Ferenc, Tapolczai Dezső és Sarkadi Aladár, a budapesti Vígyszínház tagjainak fellépésével:

A páholy.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Laufs Károly és Kranis Karth. Fordította: Kabos Ede.

SZEMÉLYEK:

Lipóczy József	Vendrey F.	Csiz Pepi	Sarkadi A.
Klári, neje	Benkőné P.	Dinski Caesar	Leóvei Leo.
Lili, leányuk	Kőrösy Juci.	Paludán Mózes	Várnai Jenő.
Kéri Annuska	Harmath J.	Paludáné	Borbélyné.
Hidas Balint	Tapolczai D.	Pöldes Dénes	Mártonfi R.
Kva. neje	Zalai Margit.	Borgháza	Lászy Etel.

Kezdete 8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

A mai naptól fogva színházunkban kizárólag oly képek kerülnek bemutatásra, melyek még sehol nem játszottak. Teljesen új műsor. Válogatott újdonságok. Róma égése Néro császár idejében.

Műsor 1908. július hó 19-én, vasárnap:

1. Szobrászat. Tanulságos. — 2. Egy paraszt kalandja. Humoros. — 3. Esküvő a halálos ágyon. Életkép. — 4. A hüllen. Életkép. — 5. A nagydobos kimenője. Bohózat. — 6. Levél a jézuskához. Megható kép. — 7. Próba öngyilkosság. Bohózat. — 8. Róma égése. Sienkiewicz Quo vadisa után.

Minden előadás alatt katonazenés játszik. — Cukrászda.

Előadások: Vasárnap délután 4 órától kezdve este 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős

Bolgár Lajos.

NYILTTER.

Dr. WIENER GYULA

fogorvosi műtermét

Szabadság-tér 20. szám

Gróf Nádasdy palotába

helyeztette.

Rendel reggel 7 órától.

Császárfürdő Budapestben.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kőes hővíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-fürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlégy-, aszén-savas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezeles, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld 780

Az igazgatóság.

611/1908.

Árverés.

Alulírott kir. bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1908. V. 1089/4. számú végzése által Mairovitz Emil aradi cég jelentkező végrehajtató javára, Hack Frigyes és neje aradi lakosok ellen 350 korona és 400 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 5642 koronára becsült faárúk és más egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Reiniger A. S. cég 279 kor. 18 fill., Tenner József 695 kor. 80 fill., az Aradi Közut Vaspálya és Téglagyár 1425 kor., Kirle Antal 694 kor. 82 fill. követelés és jár. erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Nagyvárdi-ut 11. sz. a leendő eszköz-lesére 1908. évi július hó 27. napjának d. u. 5 óra határidőül kitűztetik.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1908. évi június hó 29-ik napján.

Györffy Arnold,
 bírósági végrehajtó.

Husarak leszállítása Mányi M. és Társánál.

Tisztelettel alóírott cég, mint az Aradon létező három legnagyobb huscsarnok egyikének tulajdonosa, értesíti a t. vevőközöniséget, hogy első-rangu helyekről beszerzett hizott marha és sertés husainak árát a mai naptól fogva tetemesen leszállította. És pedig:

Marha-husok:

Leves-hus	volt eddig 1 kg. 72 kr.	ezután 64 kr.
Szegy-hus	" " 1 " 60 "	" " 52 kr.
Pecsenye-hus	" " 1 " 80 "	" " 68 kr.

Borju-husok:

Fiatall borju eleje	eddig 1 kg. 80 kr.	ezután 70 kr.
" " szelet	" " 1 " 1 frt.	" " 90 kr.

Sertés-husok	1 kilogramm	76 krajcár.
" karmanádli	"	80 "
Zsir	"	72 "
Szalonna	"	72 "
Füstölt husok, sódar	"	80 "
Sonkák	"	80 "

Nagybani bevásárlásnál tetemes árengedmény.

Mányi M. és Társa
huscsarnoka

Arad, Boros Béni-tér 16.

Vanicsek ház. — Telefon 573.

Husarak leszállítása Mányi M. és Társánál.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közöniséget tisztelettel értesíteni, hogy a Salacz Gyula-utcában volt „KIS PIPA“ helyiséget átvettem és azt teljesen újonnan átalakítva és kibővíve a mai kor igényeinek megfelelő modern kávéházzá átalakítva és azt

EMKE KÁVÉHÁZ cimen

folyó évi augusztus hó 1-én

megnyitom.

Főtörekvésem az leend, hogy tiszta és hamisítatlan italok, valamint hideg ételek és pontos kiszolgálás által a n. é. közöniség szives megelégedését kiérdemeljem.

Társaságok részére külön helyiségek!

Naponkint
egyelsőrendű cigányzenekar hangversenyez
Számos látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Weinberger Lajos,

2518

Az EMKE kávéház tulajdonosa.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

Az összes bel- és külföldi lapok állanak a n. é. közöniség rendelkezésére.

Az összes bel- és külföldi lapok állanak a n. é. közöniség rendelkezésére.

DISZMŰMUNKÁK
MONITROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK

ARADI NYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZE

ARAD & GYULA VASÚT PÁLYÁJA

ARADNAK A LEGNAGYBBI
KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
KÖZEL FELSZERELT
KÖNYV A LEGEGYSZERŰBB MŰKÖDÉSŰ
DISZTÖRTÉSEK EGYEN MŰKÖDÉSŰ

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

TELEFON 151. 52

18.340—1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság pályázatot hirdet a következő építkezési és javítási munkálatok végrehajtására:

Tétel szám	Megnevezés	A kincs. részéről előirányzott költség		A hitközség illet a kézi és igás napszámok megy. fejében	
		Kor.	fill.	Kor.	fill.
I. Bács-Bodrogh vármegyében.					
1	Kuczarán a g. kath. lelkészlak és káplánlakás javítása	3647	15	218	35
2	Szépligetén a r. kath. templom és lelkészlak javítása	3254	12	30	
3	Bács-Szt.-Ivánon a r. kath. templom és lelkészlak javítása	1360	51	57	15
4	Dávodon a r. kath. templom és lelkészlak javítása	2266	56	132	08
5	Kulán a r. kath. lelkészlak javit.	1644	22	116	01
II. Temesvármegyében.					
6	Szent-Andráson a r. kath. lelkészlak javítása	1827	42	216	03
7	Temes-Horaviszán a r. kath. lelkészlaknál javítások	1867	—	132	90
III. Torontálvármegyében.					
8	Grabácson a r. kath. templomnál és lelkészlaknál javítások	3784	—	229	53
9	Kiskomlóson a r. kath. templom és lelkészlak javítása	4223	48	—	—
IV. Krassó-Szörény vármegyében:					
10	Weitzenriedi r. kath. lelkészlaknál javítások	3119	02	207	71

zárt írásbeli versenyárgyalás Aradon a kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1908. évi augusztus hó 16 ik napján d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Pályázni mindegyik munkálatra csak külön-külön lehet és ajánlatok csak a jószágigazgatóság segédhivatalánál beszerezhető mintalapokon tehetők.

Ajánlattevők tartoznak az ajánlott összeg Öt (5) %-ának megfelelő készpénz vagy elfogadható értékpapirokból álló bantpénzzel terhelt ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő felirással ellátott írásbeli ajánlataikat a versenyárgyalás megkezdéséig a kir. jószágigazgatóság segédhivatalának igazgatójánál benyújtani.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy a versenyárgyalási és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti. Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A költségvetési iratok és vállalati feltételek a hivatalos órák alatt a kir. jószágigazgatóság segédhivatali igazgatójánál megtekinthetők.

Elkészett ajánlatok, utóajánlatok, vagy táviratok nem fognak figyelembe vétetni.

A kincstári jószágigazgatóság fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett szó- és írásbeli ajánlatok közül szabadon választhat.

Aradon, 1908. évi július hó 14-én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

2521

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Braun Miksa

Telefon 594. ARAD, Boros Béni-tér I.

Kender, len- és jutaáru kereskedés.

Raktáron nagybani és viszonteladásra: kender, len, és tarpaulin

gabona-zsák,

vizmentes és nyers ponyva, szalmazsák, lópokróc, esomagoló vászon, zsinog, további gazdasági kötéláru, zsák-zsinog, szállókötő és szürke fonal.

2155

Zsákkölcsönző-intézet.

Használt liszt- és korpazsákok vétele és eladása.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. áll. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsosai szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

501

DEPILLOR

HAJVESZTÓ.

E csodáhatásu szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utáztatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

20079—1908. sz.

Pályázati hirdetés.

Az Arad sz. kir. város közönsége által a budapesti m. kir. Kerécszeti tanintézetnél létesített alapítványi helynek betöltése iránt pályázatot hirdetünk azzal, hogy a pályázati kérvény f. év július 25-ig Arad szab. kir. város tanácsához benyújtandó.

A pályázónak 6 közép iskola vagy 6 polgári osztálynak elvégzését és szabályszerű gyakorlatot kell kimutatnia, 16 évesnél fiatalabb és 20 évesnél idősebb nem lehet.

A közelebbi feltételek a város gazdasági ügyosztályánál a hivatalos órákon belül betekintheők. Arad, 1908. évi július hó 11-én.

A városi tanács.

9198—1908. sz.

Hirdetés.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—408/1884. számú szabályrendelet 5. §-a értelmében felhívom a ház- és telektulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asphalt burkolattal ellátott gyalogutakat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutakat este 7 és 8 óra között meglocsolni, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntetetté fognak.

Arad, 1908. évi május hó 15.

Sarlot,
főkapitány.

Pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

szobafestő, mázoló és szobakárpitozó vállalatomat a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendezve, saját közreműködésem és felügyeletem mellett megkezdtem.

Birtokomban vannak a legújabb stilszerű minták, melyek szakképzettségem mellett, azon helyzetbe hoznak, hogy a legszebb kivitelű munkát is a legjutányosabban számítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedez

Hegyesi Géza

szobafestő és mázoló 2076

Aradon, Alómarospart-sor (Dr. Angel-féle ház)

Csak én általam érhető el.

Legújabb és legizléses kivitelben.

Jutányos árak.

Fényképészeti műterem

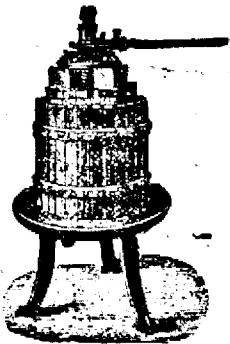
kiadó 2522

Ujarad legforgalmasabb helyén, Rákóczi-ut 8. számú ujonnan épült ház I. emeletén.

Kovács Soma és Tsa. Arad,

gép, műszaki és pinczegazdászati eszközök gyári raktára.

Kühne E. mosoni gépgyáros [kiz. képviselője]

1164

Mabille Borsajtók, Szőlőzuzók, Bogyózók, Kutak, Szivattyúk, Tömlők!

NIGRIN

legjobb
cipőtisztítószer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. Nigrin egészségi szempontból melegen ajánlható, mert Nigrin folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS. Mindenütt kapható. 6004

Akar Ön nősülni?

Fel vagyunk hatalmazva hölgyektől (köztük olyanok is, kik törvénytelen gyermekkel, vagy testi hibával bírnak) 5000—500.000 korona vagyonnal, hogy nekik megfelelő férjet keressünk. Csakis olyan urak, (ha vagyontalanok is) jelentkezzenek, akiknek komoly szándékuk van és mi sem áll utjában egy esetleges gyors házasságot kötni — az irjon a következő címre: L. Schlesinger, Berlin 18. 2498

Vizvezeték-műhely

megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csaternázást, vizvezeték, fűrdőszobát, angol klozeteket, vízfités, acetin és Benold-felszerelést és vezeték, minden fajtája szivattyukat, hőlégmotor- és szivattyuk javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalatom, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőimnek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 851

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását átalányban elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerező-mester

Petőfi-utca 4. sz.

20094—1908. sz.

Hirdetés.

Az 1908. évi június hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírásai jegyzék 10 drb. ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1908. évi július hó 20-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Boros Béni-kör, Fogy. és termelő szövetséget, Löbl Gyula, Nyári Vilmos, Lambert Gyula, Lövy Herman, Schvarcz Gáborné, Mayer Edéné, Scheiber Lajos és Fritz Lajos, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeket.

Arad, 1908. évi július 10-én.

A városi tanács.

Hunyadmegye központján **Déván** a legforgalmasabb és a város legszebb helyén egy nagy jövőt kecsegtető nyári és téli földszinti étterem, sörcsarnok és kávéház, ezenkívül emeleti, remek berendezésű **CASSINO** helységekhez

keresek

egy előkelő, jómodoru, neves, intelligens, szakképzett, lehetőleg családós

vendéglőst,

ki jó konyhával, előzékeny kiszolgálással páratlan nagy forgalmu vállalatot biztosíthatna magának.

Személyes vagy írásbeli megkeresések mielőbb intézendők

Steiner Ferencz

nagykereskedőhöz 2502

— **Déván.** —

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpa képződés megszűnik, ugyszintén a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 271

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

20564—1908.

Pályázati hirdetés.

Az aradi zenedében a város közönsége által betöltendő kedvezményes helyek közül kettő üresedésbe jöven, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetünk.

A pályázati kérvények f. é. augusztus hó 15-ig a város polgármesteréhez nyújtandók be.

Arad, 1908. július hó 11-én.

A városi tanács.

Nagymennyiségű

plé-pánt és maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Elvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásait kérjük a hirdetés alatti levő számokra hivatkoznunk.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. — Csalókat kereső vagy csalóknak ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Akinek

ismerettség híján

házastársra,
 zselőre,
 üdvözlőre,
 könyvre,
 segédre,
 bűnre,
 gazdaságra,
 kulcsára,
 vintzellőre,
 kortéskre,
 kulcsára,
 gazdaszönyvre
 szakácsnőre,
 szobaleányra,
 házi- vagy,
 irodaszolgára,
 pénzbeszedőre
 hámoszterre,
 stb.-re
 van szüksége.

AKI

bérbécsdni kíván

szobát,
 házat,
 vadászterületet,
 halászatot,
 telket,
 kocsit,
 lovat,

AKI

eladni kíván

szobát,
 szegélyt,
 bort,
 gyümölcsöt,
 gabonát,
 üdvözlőt,
 műhelyt,
 lakást stb.;
 vagy

AKI

mindenekelőtt vétel vagy bérbécsdni kíván
 jából keresi;

AKI

valamely állást beöltöztetni kíván: legbiztosabban ár csúsz, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja.

Egy kifűnő gyártmányu

jó karban lévő bicikli olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2501

Egy ház

a dohány-utca 5a. sz. alatt, mely évi 920 korona jövedelemmel bír, kedvező feltételek mellett eladó. 2517

Az új végrehajtási novella,

a bünt. törv. és bünt. perr. kieg., a bünt. törv. jegyzetszerű kiad., a közeg. ügy módosítása, a szeszadóról és termeléséről szóló t.-c., illés bünt. tkv. novell. magyarázata, megjelenéskor kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Aradon. 212

Pörkölt szalonna,

légszárazított, oldalankint 35-60 kg. nehéz, kapható Rauchsauer Nándornál, Ujszentannán. 1991

5 hold szőlő

Magyaródon, a „Nagyuri“ hegyen villaépülettel együtt szép termésel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2510

Egy jó házból való

4 polgárit végzett, jó erkölcsű fiu mint tanuló felvétetik Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Fischer Eliz-palota.

Dessewffy-utca 14a.

számu uri ház eladó. Értekezhetni ugyanott. 2464

Eladó

egy szép fekvésű szőlő a motorállomás közelében, 8700 tőkés, termőképes, elköltözés miatt jutányos áron azonnal eladó! Bővebb tudakozódás Veres Rezső, faraktárnok, Paulis. 2487

Londoni

szalon conversatio. Intelligens uraknak angol órát adok. Cím a kiadóhivatalban. 2490

Egy teljesen jó karban levő

rőkös és rövidáru berendezés szabad kézből eladó Eichner László Világosi cégnél. 2514

Megvételre kerestetik

egy ponny lóhoz alkalmas kis kocsi. Cím: Kossuth-u. 13. 2498

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai uthalózatának térképe. Automobilosok, kerékpárosok és turisták használatára 50 fillér leszállított áron kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon. Telefon 517. 201

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát jövedelmező ház. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 1918

Gyakorlott könyvelő,

gépíró és irodistanó állást keres cím a kiadóhivatalban.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Nyomdánkban

2 középiskolát végzett

fiu

tanulónak

fizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ház és telek eladás.

Orczy-utca 27. szám alatti

ház

és 1600 □-öl telek

eladó.

Bővebbet Scherhag Testvérek virágcsarnokában Andrassy-tér 18 szám. 2492

20861-1908. sz.

Hirdetmény.

Gróf Réichenbach-Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek segélyezésére létesített alapítványra. A trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokság pályázatot hirdet a fent nevezett alapítvány jövedelméből 1908. évi január hó 1-től számított adományozandó egy, évi 200 korona segélydíj élvezetével járó alapítványi helyre.

Ezen alapítványra első sorban az 1864-ik évi május 9-iki helgolandi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek, valamint az ugyanezen alkalommal elesett tisztek özvegyei és árvái, ilyenek hiányában valamely későbbi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek illetőleg ezek özvegyei és árvái bírnak igényvel.

Felhivatnak tehát az igény jogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványukat folyó évi augusztus hó 15-éig a trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokságnál nyújtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy vagyontalan szegény és segélyre szorult.

Fenti határidőn túl elkésve beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe

Arad, 1908. július hó 11-én.

A városi tanács.

2890 - 1908. pm.

Hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város törvényhatósága által kezelt Hertzscka Mór ösztöndíj alapítvány egy polgári iskolai és egy gimnásiumi alapítványi helyre megüresedvén, felhívom azokat, kik legalább fél jeles és fél jó osztályzattal bírnak s az alábbi feltételek valamelyikének megfelelnek, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hivatalomban 1908. évi szeptember hó 25-ig Arad sz. kir. város törvényhatóságához címezve nyújtsák be.

A pályázati kérvényhez melléklendő az előző iskolai évi bizonyítvány, illetőségi s a szülők vagyoni bizonyítványa.

Az alapítványi helyre pályázhatnak:

1. szegény aradvárosi árvák.
2. aradvárosi szegény özvegyek fiai,
3. aradmegyei szegény árvák,
4. aradmegyei szegény özvegyek fiai,
5. aradvárosi szegény tanulók.
6. Ha az 1-5 pontok alatt megjelölt pályázók nincsenek, bárhova való illetőségű és bármily vagyoni viszonyok között élő legjobb tanulók is pályázhatnak az ösztöndíjért.

Az ösztöndíjast Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága választja s az ösztöndíj megfelelő bizonyítvánnyal mindaddig megtartható, míg az ösztöndíjas Aradon a polgári iskolát, illetve a kir. főgymnásiumot látogatja.

Az alapítvány egyenként körülbelül 150 koronát tevő kamatok az évvégi iskolai bizonyítvány bemutatása után az iskolai év végén utalványoztatnak ki az ösztöndíjas, illetve törvényes képviselője kezébe.

Ezen hirdetményt az iskolai év kezdetén leendő körözés végett egyidejűleg az aradi kir. főgymnázium és az aradi polgári fiúiskola igazgatóságának is megküldöm.

Arad, 1908. július hó 13-án.

Varjassy,
 polgármester.

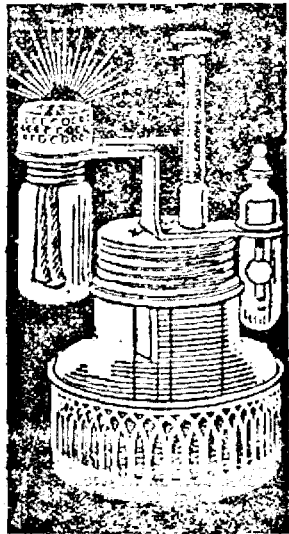
Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy az idei

tűzifánkat

kicsinyben (detailban) 2 ürmétertől (1/2 öl) felfelé mennyiségben fogjuk árusítani.

Laendler Aladár

aradi gőzfűrésze és fakereskedése.

Nem kell többé gyufa se gyertya a házban!

Világszabadalom!

„Viktoria“ villamos öngyújtó készülék! Disze minden asztalnak!

Éjjeli lámpa helyett is használható!

Egy nyomás által megvilágítja a szobát!

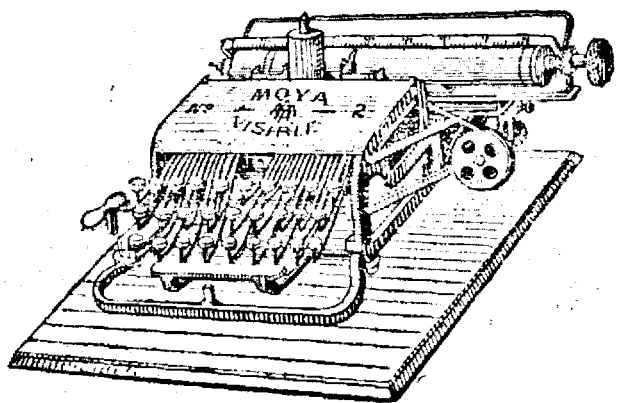
Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A beleváló sav 50 fillérért mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!

Elegáns nikkelezett kivitelben 8 koronaért utánvét mellett küldi a

„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat“

— Budapest, VII. Dembinszky-utca 28. szám. —

Aradon kapható kizárólag KALMÁR JÓZSEF villanszerelőnél, Salacz-utca 2. szám.

Már nem drága az írógép!

„Moya“ elsőrendű írógép csak

200 korona.

csekély részletfizetésre 20%-al drágább. Látható írás, erős billentyűkkel, a legfinomabb angol acélból. Az angol ipar remeke. Mindenki egy napi gyakorlat után feltűnő gyorsan ír rajta. Irodáknak, hivataloknak, kereskedőknek stb. nélkülözhetetlen.

Kívánatra utazóink által eredetileg bemutatjuk. Kezelése

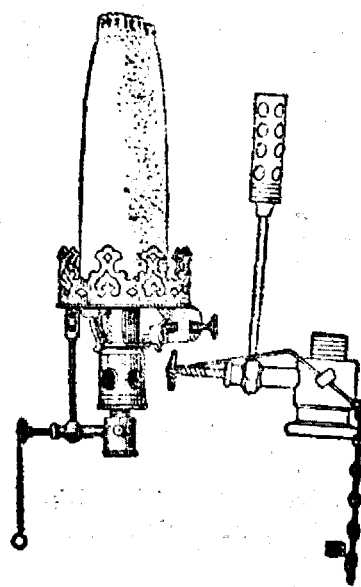
egyszerű. Nem romlik. 3 évi jótálás.

Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat

írógép osztálya

Budapest, VII. Dembinszky-utca 28.

A gázlángok magától gyuladnak!

FIDIBUS villamos gázöngyújtó, mely a korona (Brenner) alá lesz srófolva és a kiálló gomb megnyomása, vagy magas helyen a lánc meghuzása által azonnal gyújt. Oriási előnye, hogy nem a láng felett van, így a készülék nem ég ki soha, mert a gyújtó része a gyújtás után hideg marad.

Esztergályozott rézből 2.50 korona utánvét mellett küldi a

Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat:

Budapest,

VII., Dembinszky-utca 28.

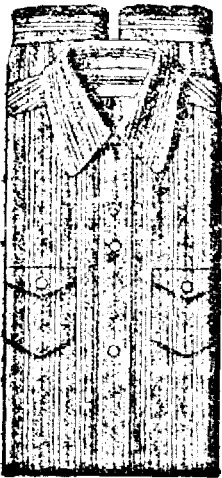
Hat darab vételnél bérmentve.

FISCHER nagy áruháza

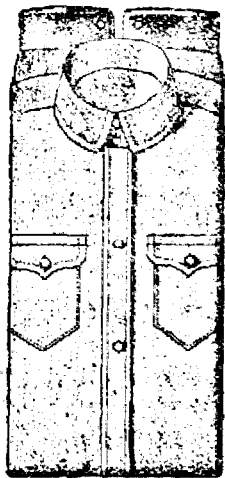
Arad, Szabadság-tér 12. sz.

1101

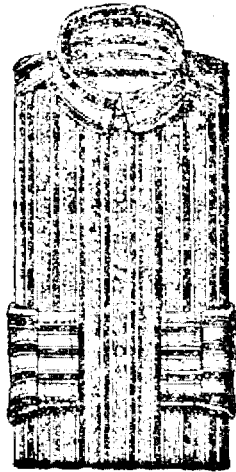
— Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás. —

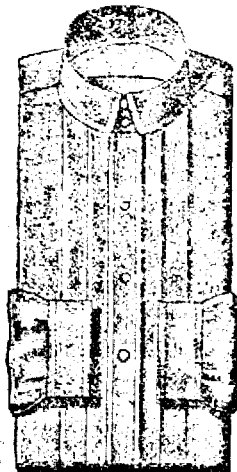
Férfi és fiu nyári ing forint — 99 kr.

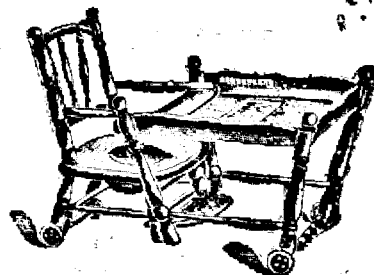
Jó mosó Levantin férfi Sport ing frt. 1.25.

Elegáns divatos francia Batist férfi Sport ing frt. 1.50.

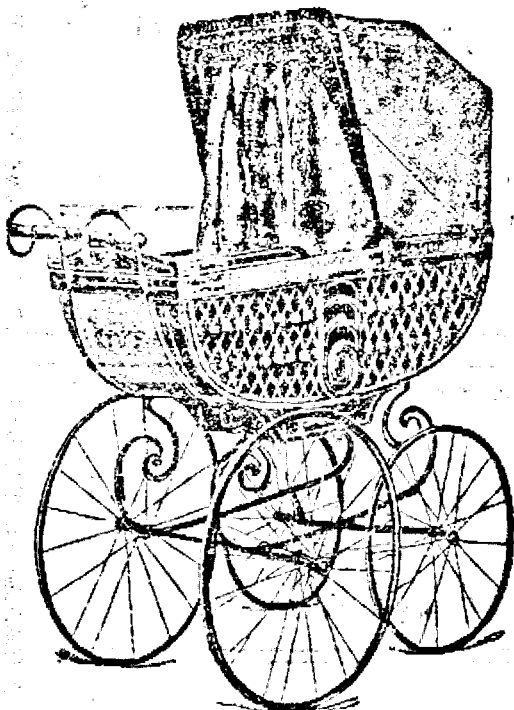

Valódi angol Saphier férfi sport ing frt. 1.75.

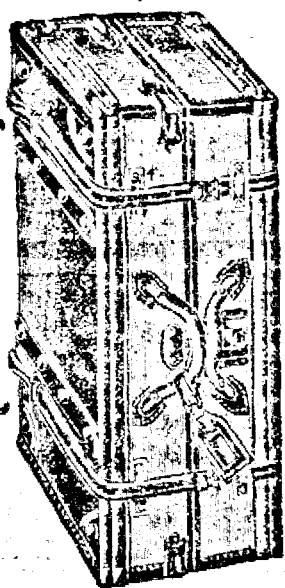

Szabadalmazott gyermek kocsik. Önműködő záróberendezéssel! Erős, tartós bükkfából, finoman fényesen lakkozva, szilárdan megépítve, mint a legelőbbé készült átalakított. Szija 4 1/2 kg.

Szabadalmazott gyermek Reformszék, nélkülözhetetlen minden gyermeknél. Ara frt. 6.50, 7.50, 8.50.

Elegáns Princess Gyermekkosci frt. 15.—, 17.—, 19.—, 25.—, 30.—

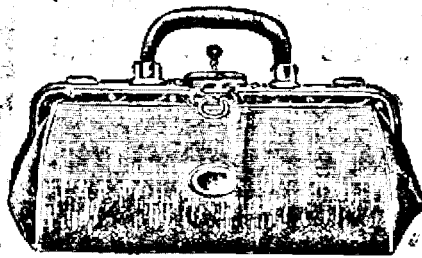
Utazó Börönd, finom vitorlavászonból vagy fekete műbörből frt. 4.50, 5.50, 6.10

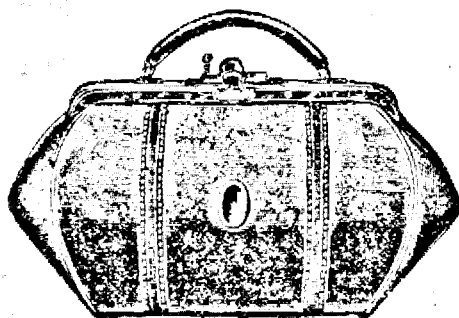
Utazó koffer barna vagy fekete bőrvászonból frt. 1.50, 2.50, 3.50.

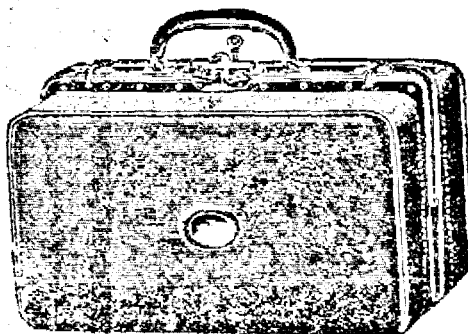
Gyermekkosci nagy választékban frt. 5.—, 6.50, 7.50, 8.50.

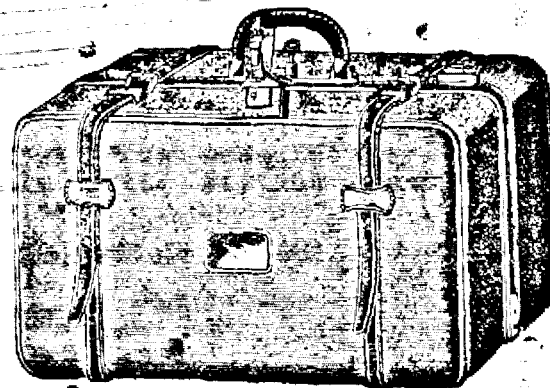
Kézi aktatáska frt. 2.25, 3.50, 4.50.

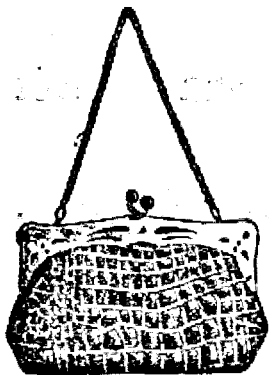
Bőr utaztat utazó kézi táska frt. 1.—, 1.25, 1.50, 1.75.

Fekete bőr utazó kézi táska frt. 2.50, 3.50, 4.50, 5.50.

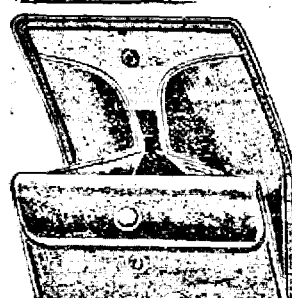
Finom barna, valódi bőr kézi utazótáska elegáns kivitelben frt. 5-től 15-ig.

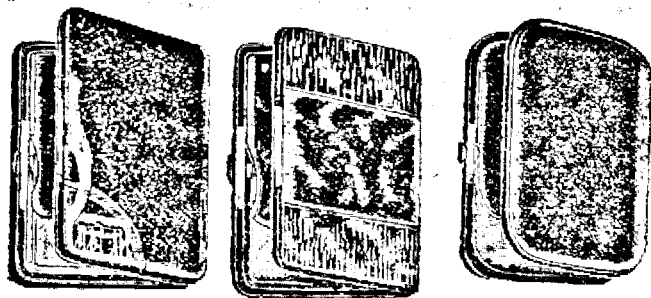
Nagyválaszték női kezítésekben frt. —.50, 1.150, 5.

Zseb névjegy-és papír pénztárcák valódi bőrből —.50, —.75 kr., frt. 1.—, 1.50, 2.—

Valódi bőrzseb-pénztárcák frt. —.50, —.75, 1.—, 1.50-ig.

Nagy választék valódi bőr cigaretta-, szivar- és dohánytárcákban frt. —.50, —.75, 1.—, 1.50, 2-ig.

Vidéki rendelések pontosan és gyorsan eszközölköttek.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.